

**NAISJÄRJESTÖJEN KESKUSLIITTO -
KVINNOORGANISATIONERNAS
CENTRALFÖRBUND**

TOIMINTAKERTOMUS 2017

SISÄLLYSLUETTELO

Puheenjohtajalta ja pääsihteeriltä

1. VAIKUTTAMINEN NAISTEN ASEMAN, SUKUPUOLTEN VÄLISEN TASA-ARVON JA TYTTÖJEN JA NAISTEN IHMISOIKEUKSIEN EDISTÄMISEKSI

- 1.1. Vaikuttaminen kansalliseen tasa-arvopolitiikkaan, yhteiskunnalliseen päätöksentekoon ja valtionhallintoon
- 1.2. Kannanotot ja vaikuttamistilaisuudet
- 1.3. 100 tasa-arvotekoa vaikuttamisen välineenä
- 1.4. Naisjärjestöjen Keskusliiton hallitusohjelmatavoitteiden 2015 – 2019 edistäminen
- 1.5. Vaikuttaminen 2017 kuntavaaleissa
- 1.6. Sukupuoliarvioinnin vaatiminen suurissa yhteiskunnallisissa uudistuksissa kuten soteuudistuksessa
- 1.7. Vaikuttaminen Istanbulin sopimuksen toimeenpanoon ja naisiin kohdistuvan väkivallan ja vihapuheen vähentämiseksi

2. YHTEISTYÖ JÄSENJÄRJESTÖJEN JA YHTEISTYÖKUMPPANEIDEN KANSSA

- 2.1. Jäsenjärjestöyhteistyön vahvistaminen
- 2.2. Kansalliseen verkostoyhteistyöhön osallistuminen
- 2.3. Yhteistyöhankkeet ja tapahtumat
- 2.4. Muut hankkeet, tilaisuudet ja tapahtumat

3. VIESTINTÄ VAIKUTTAMISEN VÄLINEENÄ

- 3.1. Viestintästrategia 2020 viestinnän työkaluna
- 3.2. Monikanavainen ja aktiivinen viestintä

4. KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

- 4.1. YK:n naisten asemaa käsittelevä toimikunta CSW
- 4.2. European Women's Lobby EWL
- 4.3. Muu kansainvälinen toiminta

5. TOIMINTARESURSSIEN TURVAAMINEN JA HALLINNON KEHITTÄMINEN

- 5.1. Talouskertomus
- 5.2. Hallinto
 - Kunniapuheenjohtaja ja kunniajäseneet
 - Hallitus
 - Tilintarkastajat ja toiminnantarkastajat
 - Keskusliiton toimisto ja työntekijät
 - Työvaliokunta ja toimikunnat
 - Toimikuntien toiminta vuonna 2017

6. LIITON VUOSIKOKOUS

- 6.1. Muutokset jäsenkunnassa
- 6.2. Jäsenjärjestöjen merkkivuodet 2017

LIITTEET

Naisjärjestöt aktiivisina vaikuttajina Suomen 100-vuotisjuhlavuonna

- Tasa-arvon takapakki on pysäytettävä!

#naisjärjestöt

#tasaarvo100

Suomen satavuotisen itsenäisyyden juhlavuonna 2017 halusimme Naisjärjestöjen Keskusliitossa muistaa kaikkia historiamme naisia, jotka ovat ansiokkaasti päätös päätökseltä edistäneet sukupuolten tasa-arvoa, ja samalla tarttua olemassa oleviin naisten oikeuksien haasteisiin. Naisjärjestöjen Keskusliiton ja tasa-arvoasiain neuvottelukunnan **100 tasa-arvotekoa** -hanke tempaisi ihmiset mukaansa voimakkaammin kuin olisimme saattaneet toivoa. Simme yhteensä lähes 300 tasa-arvotekoa, ja mukana oli tahoja yhteiskunnan kaikilta sektoreilta. Korkean tason vaikuttajista koostunut presidentti **Tarja Halosen** johtama 100 tasa-arvotekoa -kunniatoimikunta ja sen lähes 40 jäsentä sitoutuivat tasa-arvotekojen tekemiseen omissa organisaatioissaan. Tämä sai aikaan tasa-arvotekojen vyöryn, lukuisia tapahtumia, joissa oli yhteensä yli 1000 osallistujaa, lähes 200 verkkouutista, satoja sosiaalisen median julkaisuja sekä tasa-arvotekojen laajan käsittelyn mediassa. Tasa-arvotyö on saanut vauhtia, ja naisten oikeudet ovat lähes päivittäin esillä yhteiskunnallisessa keskustelussa.

Yhdessä teidän kaikkien kanssa olemme saaneet aikaiseksi paljon enemmän kuin alun perin uskoimmekaan. Suuri kiitos teille jokaiselle siitä, että olette olleet mukana! Kaikkien tehtyjen tasa-arvotekojen ansiosta yhteiskuntamme keskustelee enemmän sukupuolten tasa-arvosta ja olemme saaneet paljon naisille tärkeitä konkreettisia asioita eteenpäin. Haluamme saada naisten oikeudet ja aseman mukaan päätöksenteon agendalle myös Suomen juhlavuoden jälkeen. Myös 100 tasa-arvotekoa -kunniatoimikunta korosti kokouksessaan eduskunnassa tasa-arvotekojen työn jatkumisen merkitystä. Naisjärjestöjen Keskusliitto päätti jatkaa tasa-arvotekojen avulla työtä tasa-arvoisemman Suomen rakentamiseksi myös jatkossa ja valmisteli toimia, jossa tasa-arvotekojätkossa teemoittain seurataan, syvennetään ja monistetaan vuosina 2018–2019.

Tasa-arvon takapakki on pysäytettävä!

Naisten oikeudet ovat ottaneet takapakkia paitsi globaalisti myös Euroopan unionissa ja Suomessa. Euroopan tasa-arvoinstituutti EIGE:n vuoden 2017 tasa-arvoindeksi osoitti sukupuolten tasa-arvon heikentyneen Suomessa poliittisen ja taloudellisen vallankäytön sekä ajankäytön osalta.

Naisten ja tyttöjen oikeudet ovat Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan keskeinen painopiste. Naisjärjestöjen Keskusliitto valmistautui alkuvuodesta 2018 käytäviin tasavallan presidentin vaaleihin teemalla **Tasavallan presidentti – tasa-arvojohtaja** ja katsoi, että valtionjohtajana presidentin tehtävänä on edistää sukupuolten tasa-arvon ja naisten oikeuksien toteutumista niin kotimaassa kuin kansainvälisestikin.

Naiset ovat aliedustettuina kunnallisessa päätöksenteossa. Naisten osuus kuntavaaliehdokkaista on kasvanut 1960-luvun lopulta lähtien, ja naisten osuus ehdokkaista on ollut noin 40 prosentissa, mutta osuus laski vuoden 2012 kuntavaaleissa. Vaikka naisten äänestysaktiivisuus on miehiä korkeampi, naisten osuus valituista päättäjistä on jäänyt heidän ehdokas- ja ääniosuuttaan pienemmäksi. Naisia valitaan myös kunnanvaltuustojen puheenjohtajiksi vähemmän kuin heidän osuutensa valtuutetuista edellyttäisi. Naisjärjestöjen Keskusliiton yhteistyössä jäsenjärjestöjen kanssa valmistelluissa ja päätetyissä kuntavaalivoitteissa todettiin, että **on oikeudenmukaista vaatia puolet päätöksenteon paikoista naisille.** Mitä monipuolisempi joukko ihmisiä kunnan asioista päättää, sitä

paremmin tehdyt päätökset huomioivat kuntalaisten erilaiset tarpeet ja edistävät myös sukupuolten tasa-arvoa.

Me naiset olemme satavuotiaassa Suomessa suurelta osin hyvin onnekaassa asemassa. Tämä on pitkälti naisjärjestöjen ja vaikuttajanaistemme ansiota. On huomattava, että Naisjärjestöjen Keskusliiton 59 jäsenjärjestöstä 27 jäsenjärjestöä on yli 75-vuotiaita ja 11 jäsenjärjestöä yli 100 vuotta toimineita. On myös valtavan hienoa, että uusien jäsenjärjestöjen liittyminen joukkoomme jatkuu. Lämpimästi tervetuloa **FinnWID – Naiset kehitystyössä ry, Monaliiku ry ja Mothers in Business MiB ry** joukkoomme! Olemme teistä kaikista jäsenjärjestöistä valtavan ylpeitä ja kiitollisia!

Vuosikokouksessa päätettiin naisjärjestöjen ydinviesteistä: **Tasa-arvon takapakki on pysäytettävä!, Naisiin kohdistuva vihapuhe on lopetettava, Naisjärjestöt ponnistavat naisten moninaisuudesta, Naisjärjestöt ottavat työn murroksen omakseen.** Vuosikokouksessa vaadimme myös translain uudistamista. Vuonna 2017 Naisjärjestöjen Keskusliiton uudistetut säännöt olivat ensimmäistä vuotta voimassa, ja siten ensimmäistä kertaa järjestettiin vain yksi vuosikokous. Hallituksen jäsenten vaalissa oli 10 erinomaista ehdokasta viidelle paikalle. Vuoden ohjelmassa oli naisjärjestöjen kevättapahtuma, yhteisesti jäsenjärjestöjen kanssa valmisteltu **Naisjärjestöjen sote-klinikka.**

Vuoden 2017 aikana Naisjärjestöjen Keskusliitto antoi viisi yhteistä kannanottoa, kaksi julkilausumaa ja viisi lausuntoa sekä lähetti 11 uutiskirjettä, jotka kaikki tavoittavat laajasti jäsenjärjestöjämme, sidosryhmiä ja mediaa. Vaikutimme päivittäin Twitterissä ja Facebookissa. Järjestimme yhteistyössä eri toimijoiden kanssa vuoden 2017 aikana 16 vaikuttamistilaisuutta ja olimme mukana viikoittain jäsenjärjestöjemme ja sidosryhmiemme tilaisuuksissa. Pyrimme vaikuttamaan ajankohtaisesti ja rohkeasti, tutkittuun tietoon näkemysemme perustaen.

Suomessa valmisteltiin naisiin kohdistuvan väkivallan vastaisen Istanbulin sopimuksen toimintaohjelmaa. On tärkeää edetä niin väkivallan ehkäisemisessä ja estämisessä kuin palveluiden kehittämisessäkin ja saada viranomaiset mukaan tähän työhön. Korostimme, että naisjärjestöillä on vuosikymmenten kokemus naisiin kohdistuvan väkivallan vastaisesta työstä ja että se on huomioitava myös Istanbulin sopimuksen toimintaohjelmassa. Naisjärjestöjen Keskusliitto vaikutti päättäjiin, otti useaan otteeseen kantaa ja oli mukana yhteistyössä järjestämässä seminaareja naisiin kohdistuvasta väkivallasta kodeissa sekä online-väkivallasta.

Vuoden 2017 aikana saimme kokea ja olla osa suurta naisten oikeuksien uutta vaikuttavaa tuleamista. Naiset kautta maailman ottivat kantaa ja vaikuttivat puhuen, kirjoittaen ja marssien taantumusta vastaan. Vuosi huipentui maailmanlaajuiseen keskusteluun seksuaalisesta häirinnästä ja ahdistelusta #metoo-keskustelun myötä. Hollywoodin naispuolisten näyttelijöiden esiin nostamat kokemukset sukupuolten epätasa-arvosta, seksuaalisesta häirinnästä ja ahdistelusta elokuvamaailmassa levisivät ympäri maailmaa. Huomattiin, että #metoo on ilmiönä globaali, pitkään hiljaisuudessa vaiettu ongelma.

Naisjärjestöjen Keskusliitto piti tärkeänä, että Suomessakin naiset nyt uskaltavat jakaa vaikeita ja loukkaavia kokemuksiaan seksuaalisesta häirinnästä. Joka kolmas teinityttö on kokenut seksuaalista häirintää jossain muodossa viimeisen vuoden sisällä, ja yli 3000 teiniä ilmoittaa, että heille on tarjottu maksua vastikkeeksi seksistä. Meille naisjärjestöille ongelman laajuus ei ollut yllätys. **Näemme välttämättömänä, että Suomessa ryhdytään toimenpiteisiin seksuaalisen häirinnän näkyväksi tekemiseksi ja poistamiseksi.** Keskusliitto vaati konkreettisia toimia tasa-arvolain noudattamiseksi ja häirintäkulttuurista pois pääsemiseksi, mm. että kaikki yhteiskunnan päättäjät, koko

järjestökenttä ja työelämän järjestöt, kaikki koulut ja oppilaitokset ovat mukana häirinnän poistamisessa.

Olemme tehneet hartiavoimin työtä naisjärjestöjen rahoituksen puolesta. Laki naisjärjestöjen valtionavusta velvoittaa naisjärjestöjen tukemiseen. Valtionavun jatkuva, merkittävä lasku on saattanut naisjärjestöt vaikeaan tilanteeseen. Naisjärjestöjen Keskusliitto kattojärjestönä on hyvin erilaisessa asemassa muiden eri alojen vastaavien järjestöjen kanssa. Olemme puhuneet ja tehneet aloitteita rahoituksen tason nostamisen puolesta, hakeneet erillisrahoitusta ja kartoittaneet yhteistyökumppaneita. Periksi emme anna!

Gloaalissa maailmassa on tärkeää tuntea ja ymmärtää naisten oikeudet isommassa mittakaavassa. Naisjärjestöjen Keskusliitto oli mukana mm. YK:n naisten asema -toimikunnan (CSW) 61. istunnossa, European Women's Lobby ja pohjoismaisissa kokouksissa.

Vuosi 2017 oli kansallisesti myös monella tapaa ikimuistoinen. Naisjärjestöjen Keskusliitolla oli mahdollisuus osallistua presidentti Mauno Koiviston valtiollisiin hautajaisiin ja 100-vuotiaan Suomen itsenäisyyspäivän juhlavastaanotolle.

Naisjärjestöjen rooli 100-vuotiaassa Suomessa on vahva. Juhlavuoden myötä te kaikki jäsenjärjestöt ja suuri joukko sidosryhmiä olette osallistuneet valtavan aktiivisesti kanssamme yhteiskunnalliseen keskusteluun, vaikuttamiseen ja viestintään. Lämmin kiitos teille kaikille yhteistyökumppaneillemme! Jatketaan yhdessä tätä työtä. Haluamme saada naisten oikeudet ja aseman mukaan päätöksenteon agendalle, myös Suomen juhlavuoden jälkeen.

Naisjärjestöjen Keskusliitto – Kvinnoorganisationernas Centralförbund ry

puheenjohtaja Eva Biaudet

pääsihteeri Terhi Heinilä

1. VAIKUTTAMINEN NAISTEN ASEMAN, SUKUPUOLTEN VÄLISEN TASA-ARVON JA TYTTÖJEN JA NAISTEN IHMISOIKEUKSIEN EDISTÄMISEKSI

1.1 Vaikuttaminen kansalliseen tasa-arvopolitiikkaan, yhteiskunnalliseen päätöksentekoon ja valtionhallintoon

Naisjärjestöjen Keskusliitto teki näkyvää ja rohkeaa, tutkittuun tietoon perustuvaa vaikuttamistyötä ajankohtaisista naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon teemoista ja osallistui aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun. Ainutlaatuisiksi vuoden teki Suomen 100-vuotisjuhlavuosi, johon Naisjärjestöjen Keskusliitto osallistui yhdessä tasa-arvoasiain neuvottelukunnan kanssa 100 tasa-arvotekoa -hankkeella. Tasa-arvotekoja kertyi laajasti yhteiskunnan eri alueilta yhteensä lähes 300 ja niillä oli vaikutusta laajasti sukupuolten tasa-arvon keskustelussa ja konkreettisissa toimissa naisten oikeuksien parantamiseksi Suomessa. 100 tasa-arvotekoa osaltaan mahdollisti tiiviit yhteydet yhteiskunnallisiin eri alojen päättäjiin ja vaikuttajiin. Keskusliitto osallistui aktiivisesti myös loppuvuonna 2017 alkaneeseen keskusteluun seksuaalisesta häirinnästä ja ahdistelusta #metoo ja keskusteluun Istanbulin sopimuksen toimintaohjelmasta. Naisjärjestöjen Keskusliitto kampanjoi kuntavaaleissa yhteisesti jäsenjärjestöjen kanssa valmisteltujen kuntavaalitavoitteita ja nosti esiin naisten oikeuksia vaikuttaen vuoden 2018 alussa järjestettävien presidentinvaaleissa.

1.2 Kannanotot ja vaikuttamistilaisuudet

Naisjärjestöjen Keskusliitto otti aktiivisesti kantaa ajankohtaisiin sukupuolten tasa-arvon teemoihin ja julkaisi vuoden aikana yhteensä viisi kannanottoa, viisi lausuntoa, kaksi julkilausumaa sekä kyselyjä ajankohtaisista aiheista. Kannanottojen keskeisimpiä teemoja olivat muun muassa naiseen kohdistuva väkivalta ja seksuaalinen häirintä, perhevapaiden sukupuolijako, naisten moninaisuus, presidentinvaalit sekä sote-uudistus. LIITE 1: Kannanotot, tiedotteet, lausunnot ja kuulemiset

Kannanotot ja tiedotteet

- Naisjärjestöjen Keskusliiton kuntavaalitavoitteet
- Kuntapäätäjiksi tarvitaan lisää naisia
- Naiseen kohdistuva väkivalta poistettava Suomesta: Kaduilla – Kotona – Netissä – TURVASSA!
- Alaikäisten pakkoavioliitot lopetettava myös Suomessa
- Naiset kantavat suhteettoman suuren osan sote-uudistuksen kustannuksista
- Naiseen kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjunnan toimikunnan järjestötyöpaja
- Perhevapaat uudistettava riittävin resurssein
- 100 tasa-arvotekoa -hanke keräsi yli 250 tekoa
- Naisjärjestöt vaativat naisten moninaisuuden tunnistamista – translaki uudistettava
- Tasavallan presidentti – tasa-arvojohtaja
- Naisjärjestöjen Keskusliitto vaatii konkreettisia toimia seksuaalisen häirinnän poistamiseksi

Naisjärjestöjen Keskusliitto vaati kansainvälisenä naistenpäivänä, että Suomen lainsäädäntöä muutetaan siten, että **alikäisten avioituminen** ei edes erivapaudella ole jatkossa mahdollista. Vaatimusta pidettiin tärkeänä lasten ja nuorten suojelun toimena. Suomessa voimassa olevan avioliittolain mukaan oikeusministeriö voi erityisistä syistä antaa alle 18-vuotiaalle luvan avioitua. Lapsiasiavaltuutetun vuonna 2015 antaman lausunnon mukaan

Suomessa on vuosina 1995–2014 avioitunut yhteensä 1138 lasta, joista 1034 oli tyttöjä. Tytöistä 27 on ollut 14–15-vuotiaita solmiessaan avioliiton. Suomi vaatii lapsiavioliittojen lopettamista kansainvälisesti ja on sitoutunut YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030:n tavoitteisiin, joiden tavoitteena on mm. lopettaa lapsi- ja pakkoavioliitot sekä naisten sukuelinten silpominen. YK:n väestörahasito UNFPA:n mukaan joka päivä 47 000 tyttöä avioituu alle 18-vuotiaana, osa vain 10-vuotiaana. Lapsiavioliitto loukkaa tyttöjen ihmisoikeuksia ja estää usein koulutukseen pääsyn ja oppimisen, altistaa raskauksille ja äitiyteen sekä lisää riskiä naisiin kohdistuvaan väkivaltaan. (WHO, 2013.) Tämä pätee myös Suomessa.

Naisjärjestöjen Keskusliitto muistutti, että **sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus** vaikuttaa naisiin sote-palvelujen käyttäjinä, työntekijöinä ja palveluntuottajina. Naisjärjestöjen Keskusliitto vaatii, että sote-uudistusta koskevassa lainsäädännössä ja sen toimeenpanossa on huomioitava uudistusten merkittävät naiset kohdistuvat vaikutukset. Keskusliitto piti esillä, että uudistuksen sukupuolivaikutuksia on arvioitava jatkuvasti uudistuksen edetessä, ja arvioinnissa tulee ottaa huomioon naisnäkökulma ja naisten terveyden erityispiirteet.

Naisjärjestöjen Keskusliitto vaatii **perhevapaiden** pikaista uudistamista ja naisten ja miesten tasa-arvoisen vanhemmuuden ja työllisyyden edistämistä 6+6+6 -mallin mukaisesti. Naisjärjestöjen Keskusliitto kannatti näkemystä siitä, ettei uudistuksen tarvitse olla kustannusneutraali. Naisten osallistuminen tasavertaisesti työelämään edellyttää riittäviä taloudellisia resursseja ja perhevapaajärjestelmän rakennemuutosta. Nykytilanteessa naiset käyttävät yli 90 prosenttia perhevapaista ja vanhemmuuden kustannukset maksaa suurimmalta osaltaan äidin työnantaja. Erityisesti pitkät vanhempainvapaat hidastavat naisten palkka- ja urakehitystä ja alentavat naisten eläkkeitä. Naisjärjestöjen Keskusliitto peräänkuulutti puolueilta ja työmarkkinajärjestöiltä kunnianhimoa päätöksentekoon.

Naisjärjestöjen Keskusliitto valmistautui alkuvuodesta 2018 käytäviin **presidentinvaaleihin** lähettämällä presidenttiehdokkaille kyselyn, jossa kartoitettiin ehdokkaiden näkemyksiä presidentin tehtävistä tasa-arvon edistäjänä sekä tasa-arvon tilasta Suomessa ja kansainvälisesti. Lokakuussa tehtyyn kyselyyn [vastasivat](#) kaikki siihen mennessä asetetut ehdokkaat: **Tuula Haatainen** (SDP), **Pekka Haavisto** (Vihr.), **Laura Huhtasaari** (PS), **Merja Kyllönen** (Vas.), **Sauli Niinistö**, **Nils Torvalds** (RKP) ja **Matti Vanhanen** (Kesk.). Kyselyn vastauksista viestittiin NJKL:n nettisivuilla ja somekanavissa.

Naisjärjestöjen Keskusliiton vuosikokouksessa 20.11.2017 hyväksyttiin kaksi yhteistä julkilausumaa. Vuosikokous järjestettiin Tiedekeskus Heureka, ja sitä edelsi yhteistyössä Heurekan kanssa järjestetty keskustelutilaisuus perhevapaiden uudistamisesta.

Keskusliiton vuosikokous haastoi julkilausumassaan *Tasavallan presidentti – Tasa-arvojohtaja* (27.11.2017) presidenttiehdokkaat ja median edustajat nostamaan tasa-arvokysymykset presidentinvaalien avaintemaksi niin vaalikampanjoinnissa, keskusteluissa kuin ehdokastenteissa. Naisjärjestöjen Keskusliiton mukaan valtionjohtajana tasavallan presidentin tehtävänä on edistää sukupuolten tasa-arvon ja naisten oikeuksien toteutumista niin kotimaassa kuin kansainvälisesti.

Toisessa julkilausumassaan Naisjärjestöjen Keskusliiton vuosikokous vaatii **sukupuolen moninaisuuden tunnistamista ja translain välitöntä uudistamista** (20.11.2017). Nykyinen lainsäädäntö edellyttää sukupuoltaan korjaavilta lisääntymiskyvyttömyyttä, ja on tältä osin selvästi jäljessä muita Pohjoismaita. Sukupuolten tasa-arvon ja tyttöjen ja naisten oikeuksien ja aseman edistäminen vaatii naisten moninaisuuden huomioimista yhteiskunnan kaikilla tasoilla. Tasa-arvon toteutuminen edellyttää, että yhteiskuntaa kehitetään heikoimpaan asemaan asetettujen ihmisryhmien tarpeista käsin. Naisjärjestöjen Keskusliitto pitää tärkeänä, että myös seksuaali- ja

sukupuolivähemmistöihin kuuluvien naisten oikeudet toteutuvat täysimääräisinä yhteiskunnassamme.

Globaali **#metoo**-kampanja nosti loppuvuonna nosti esiin naisiin kohdistuvaa häirintää ympäri maailmaa. Kansallisesti kerättiin kokemuksia sukupuolisesta häirinnästä ja ahdistelusta **#dammenbrister** ja **#memyös** -tunnuksin. Naisjärjestöjen Keskusliitto vaati konkreettisia toimia häirinnän poistamiseksi ja tasa-arvolain noudattamiseksi. Naisjärjestöjen Keskusliitto vaatii, että kaikki yhteiskunnan päättäjät, koko järjestökenttä ja työelämän järjestöt, kaikki koulut ja oppilaitokset ovat mukana häirinnän poistamisessa.

Naisjärjestöjen Keskusliitto osallistui sosiaali- ja terveysministeriön järjestökuulemiseen koskien lainvalmisteluprosessia tasa-arvolain kehittämiseksi. Esillä olivat mm. vireillepano-oikeus yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnassa tasa-arvolain osalta, viranomaisten (toiminnallinen) tasa-arvosuunnittelu, hyvityksen mahdollisuus viranomaiselta ja toiminnallisen tasa-arvosuunnittelun laajentaminen koskemaan varhaiskasvatusta.

Vaikuttamistyön kohderyhmiin kuuluivat jäsenjärjestöt jäsenistöineen, hallitus ja kansanedustajat, ministeriöt ja tasa-arvoviranomaiset, työmarkkinajärjestöt, muut sidosryhmät ja media.

Lausunnot

- Hallituksen esitys asiakkaan valinnanvapaudesta
- Naisiin kohdistuva väkivalta mainittava uudessa turvakotilaissa
- Ihmiskaupan vastaisen toiminnan koordinaation jatkon järjestäminen
- Istanbulin sopimuksen toimeenpano-ohjelmaan esitetyt toimenpiteet
- Lapsenhuoltolain uudistaminen

Naisjärjestöjen Keskusliitto lausui hallituksen esityksestä **asiakkaan valinnanvapaudesta sote-uudistuksessa**. NJKL muistutti, että sote-uudistus kaventaa sukupuolten välisiä ja sisäisiä terveyseroja vain, mikäli erot eri sukupuolten välisessä ja tyttöjen ja eri-ikäisten naisten hyvinvoinnissa, osallisuudessa, terveydessä, sairastavuudessa ja kuolleisuudessa otetaan huomioon palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa. Uudistuksessa tulee huomioida kustannussäästötavoitteen vaikutukset henkilöstöön ja hoidon ja hoivan laatuun, naisvaltaisten pienyritysten toimintaedellytysten turvaaminen, demokratian ja asiakkaan oikeuksien toteutuminen sekä sukupuolivaikutusten huomioiminen.

NJKL lausui **hallituksen esityksestä eduskunnalle turvakotilaiksi**. NJKL edellytti, että turvakotipaikkojen määrä nostetaan Euroopan neuvoston suositusten ja Istanbulin sopimuksen edellyttämälle tasolle ja että Istanbulin sopimuksen edellyttämiä matalan kynnyksen palveluita lisätään, turvakotien rahoitus nostetaan tasolle, joka mahdollistaa koko maan kattavan turvakotiverkoston toiminnan ja turvaa naisten ihmisoikeuksia, naisten moninaisuus huomioidaan palveluiden suunnittelussa, turvakotijakson jälkeen varmistetaan selkeä jatkohoitopolku ja että henkilöstöllä on oltava riittävät tiedot naisiin kohdistuvan väkivallan erityispiirteistä ja erityisen haavoittuvassa asemassa olevien naisten auttamisesta. Lisäksi NJKL ehdotti, että uudessa turvakotilaissa käytettäisiin lähisuhdeväkivallan sijaan Istanbulin sopimuksen terminologiaa naisiin kohdistuvasta väkivallasta ja perheväkivallasta.

Ihmiskaupan vastaisen toiminnan koordinaation jatkon järjestämisestä NJKL lausui, että eri hallinnonalojen ja kansalaisjärjestöjen yhteistyötä ihmiskaupan vastaisessa työssä tulee vahvistaa. Koordinaatiossa tulee huomioida ihmiskaupan vahva kytkös prostituutioon ja naisten ja tyttöjen seksuaaliseen hyväksikäyttöön. NJKL näki, että toiminnan koordinaatioelimen sijoittumista valtionhallinnossa tulisi pohtia uudelleen. Ihmiskauppaa ei

tule lähestyä pelkästään ulkomaalaisvalvonnan ja rikosten torjunnan näkökulmasta, vaan toiminnassa tulee huomioida uhrien asema ja inhimilliset sosiaaliset kysymykset.

NJKL lausui myös **yhteenvedosta Istanbulin sopimuksen toimeenpano-ohjelmaan esitetystä toimenpiteistä**. Liitto oli huolissaan toimeenpano-ohjelman vähäisistä resursseista, joka uhkasi uhkaa jättää toimenpideohjelman sarjaksi yksittäisiä ja toisistaan erillisiä toimia. NJKL painotti järjestöjen mukaan ottamisen tärkeyttä toimeenpano-ohjelman laatimisessa ja toteuttamisessa. NJKL peräänkuulutti konkreettisia toimenpiteitä naisiin kohdistuvan seksuaalisen häirinnän lopettamiseksi, huomion kiinnittämistä naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ennaltaehkäisyyn ja estämiseen, turvakotien resurssien parantamista ja seksuaalirikosten määrittämistä suostumuksen puutteen kautta.

NJKL lausui **lapsenhuoltolain uudistamisesta**, joka on tärkeä sukupuolten tasa-arvon kysymys. NJKL piti ensisijaisen tärkeänä, että naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista koskevan Istanbulin sopimuksen 31. artikla on sisällytetty mietintöön. NJKL kannatti linjausta siitä, että vieraannuttamista ei kriminalisoida; Keskusliiton näkemyksen mukaan vaikeasti määriteltävää nk. vieraannuttamista ei tule voida käyttää tapaamis- ja huoltajuusriidoissa sitä osapuolta vastaan, jolla on syytä olla huolissaan lapseen tai itseensä kohdistuvasta väkivallasta.

Naisjärjestöjen Keskusliitto neuvotteli mm. opetus- ja kulttuuriministeri **Sanni Grahn-Laasosen**, peruspalveluministeri **Annika Saarikon**, ulkoministeri **Timo Soinin** ja opetus- ja kulttuuriministeriön kansliapäällikkö **Anita Lehikoisen** kanssa. Teemoina olivat ajankohtaiset sukupuolten tasa-arvoasiat ja naisjärjestöjen rahoitus. Keskusliitto osallistui lukuisiin kuulemistilaisuuksiin mm. ulkoministeriössä ja sosiaali- ja terveysministeriössä.

1.3 100 tasa-arvotekoa vaikuttamisen välineenä

Tausta ja organisaatio

100 tasa-arvotekoa oli Naisjärjestöjen Keskusliiton ja tasa-arvoasiain neuvottelukunnan vuosina 2016–2017 toteuttama Suomen itsenäisyyden juhlavuoden hanke, joka haastoi laajan joukon erilaisia organisaatioita edistämään tasa-arvoa konkreettisin teoin. Hanke nosti esiin sukupuolten tasa-arvon merkitystä suomalaisen yhteiskunnan kehityksessä ja menestyksessä, toi naisia näkyviin Suomi 100 -juhlavuoden ohjelmassa sekä toimi osoituksena siitä jatkuvasta työstä, jota tasa-arvon edistäminen vaatii ja johon Suomi on sitoutunut.

Naisjärjestöjen Keskusliitto alkoi loppuvuodesta 2015 yhdessä jäsenjärjestöjensä kanssa suunnitella osallistumista Suomen itsenäisyyden juhlavuoteen. Ajatus sadasta tasa-arvotekosta oli tasa-arvoasiain neuvottelukunnan entisen pääsihteerin **Leila Mélartin** idea. NJKL ja TANE jalostivat ideasta konseptin, jossa erilaiset organisaatiot ympäri Suomen tekisivät uusia ja konkreettisia tekoja sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi ja siten kehittäisivät entistä kestävämpää tulevaisuuden Suomea. Tuota työtä tahdottiin tehdä yhdessä, laajassa rintamassa ja siksi mukaan kutsuttiin erilaisia organisaatioita ympäri Suomen. Hankkeella oli alusta lähtien [38 organisaation kumppaniverkosto](#). Hankkeen johtoryhmään kuuluivat Naisjärjestöjen Keskusliiton puheenjohtaja **Eva Biaudet** ja pääsihteerit Terhi Heinilä, TANEn puheenjohtaja **Sari Raassina**, pääsihteerit **Tanja Auvinen/Hannele Varsa/Milla Sandt** ja suunnittelija **Milla Sandt** sekä hankkeen projektipäällikkö **Liisa Ketolainen**. Hankkeen keskeisimmät tulokset on koottu [tähän kaavioon](#).

100 tasa-arvotekoa oli osa valtioneuvoston kanslian virallista juhlavuoden **Suomi100-ohjelmaa**. Hanketta rahoitti järjestäjätahojen lisäksi Suomi 100 -ohjelma (valtioneuvoston kanslia) ja opetus- ja kulttuuriministeriö. Lisäksi tilaisuuksia järjestettiin eri tahojen kanssa yhteistyössä siten, että tapahtumakumppanit maksoivat osan tilaisuuksien kuluista. 100 tasa-arvotekoa oli aktiivinen kansallisen tason lisäksi alueellisesti. Alkuvuonna 2017 hankkeessa

toteutettiin yhteistyössä Uudenmaan liiton kanssa erityisesti Uudenmaan alueen kuntia tasa-arvotyöhön innostanut alahanke.

100 tasa-arvotekoa -hankkeelle perustettiin [kunniatoimikunta](#), joka koostui 36 vaikuttajasta yhteiskunnan eri aloilta. Kunniatoimikunnan puheenjohtajana toimi **presidentti Tarja Halonen**. Kunniatoimikunta edusti ja edisti arvovallallaan 100 tasa-arvotekoa -hanketta ja tasa-arvon juhlistamisen merkitystä Suomen itsenäisyyden juhluvuodessa. Kunniatoimikunta kokoontui toiseen kokoukseensa 25.10.2017 eduskunnassa puhemiehen edustustiloissa. Vuoden 2017 kokousta johti presidentti **Tarja Halonen** ja emännöi puhemies **Maria Lohela**. Kunniatoimikunnan puheenjohtaja sekä Naisjärjestöjen Keskusliiton puheenjohtaja **Eva Biaudet** ja tasa-arvoasiain neuvottelukunnan puheenjohtaja **Sari Raassina** kertoivat 100 tasa-arvotekoa -hankkeen kulusta ja tuloksista. Tasa-arvovaltuutettu **Jukka Maarianvaara** alusti suomalaisen tasa-arvon tilasta ja tulevaisuudesta. Kunniatoimikunta keskusteli hankkeen teemoista, edustamiensa tahojen tasa-arvotekojen edistymisestä sekä hankkeen jatkosta. Juhlavuoden lopussa kunniatoimikunta myönsi kunniainnoinnin erityisen vaikuttavalle tasa-arvotekolle. Tunnustus myönnettiin Ylelle naisten urheilun näkyvyyden merkittävästä lisäämisestä ja siten urheilu-uutisoinnin tasa-arvon edistämisestä.

100 tasa-arvotekoa 2016–2017

- 124 julkaistua tasa-arvotekoa, lisäksi ulkoministeriöltä yli 150 tekoa
- mukana organisaatioita yhteiskunnan kaikilta sektoreilta
- korkean tason vaikuttajista koostunut kunniatoimikunta, joka edisti ja edusti hanketta
- kattava tasa-arvotekojen käsittely koulutuksesta väkivaltaan ja tasa-arvopolitiikasta urheiluun
- lukuisia tapahtumia, joissa satoja osallistujia
- lähes 200 verkkouutista, satoja sosiaalisen median julkaisuja, näkyvyys mediassa

- uudenlainen verkosto ja tapa tehdä yhteistyötä tasa-arvon edistämiseksi
- tasa-arvotekot kannustavina esimerkkeinä ja hyvinä käytänteinä
- vahvistunut ajatus tasa-arvosta suomalaisena perusarvona, jota on halu ja kyky edistää
- kehitystä kohti hyvinvoivaa ja kestävää Suomen seuraavaa 100 vuotta
- sukupuolten tasa-arvo vahvasti esiin osana Suomen juhluvuotta
- näkyvyyttä tasa-arvotyölle ja keskustelua tasa-arvon tilasta Suomessa
- hyvä pohja jatkotyölle: tasa-arvotekojä voidaan kehittää ja levittää

Tasa-arvotekot

Hankkeen tarkoituksena oli saada erilaiset yhteisöt julkiselta, yksityiseltä ja kolmannelta sektorilta tekemään omalle toiminnalleen mielekkäitä tasa-arvotekojä. Tekoja olivat tervetulleita ehdottamaan kaikki organisaatiot ympäri Suomen, ja hankkeeseen pystyi ilmoittautumaan koska tahansa helposti verkkosivujen kautta. Haaste otettiin innokkaasti vastaan, ja tekojen tekijät haastoivat myös toisiaan mukaan tasa-arvotalkoisiin. Hankkeen loppuun mennessä tasa-arvotekojä oli julkaistu yli 120. Lisäksi useat tahot tekivät monia tekoja, ulkoministeriö peräti yli 150. Hankkeen menestyksestä kertoo se, että vähitellen perustelua alkoi vaatia se, jos hankkeessa ei ole mukana.

Tasa-arvotekojen tarkoituksena on toimenpide, joka lisää sukupuolten välistä tasa-arvoa suomalaisessa yhteiskunnassa. Tasa-arvotekojen tuli olla uusia, eli vuosien 2016–2017 aikana tehtyjä, ja konkreettisia, eli sellaisia, että niillä on selkeästi osoitettavia tuloksia. Kunkin tasa-arvotekojen toteutus ja rahoitus oli tekijän vastuulla, mutta 100 tasa-arvotekoa -hanke tarjosi tekijöille ideointi-, viestintä- ja neuvontatukea.

Tasa-arvotekojen kirjo oli laaja. Teemoina erityisen näkyviä olivat koulutus ja työelämä, monikulttuurisuus, naisiin kohdistuva väkivalta ja liikunta, mutta myös esimerkiksi sosiaali- ja terveysala sekä taide. Liikunnan ja urheilun nousua yhdeksi näkyvimmistä teemoista tuki opetus- ja kulttuuriministeriö, joka haastoi keväällä 2017 liikunnan ja urheilun lajiliitot tasa-arvotalkoisiin. Ministeriö kannusti myös muita liikunta-alan toimijoita tasa-arvotekojen tekemiseen. Erilaisista tekotyypeistä mukana oli esimerkiksi tutkimuksia ja selvityksiä, kampanjoita, koulutus- ja mentorointiohjelmia, tapahtumia ja tilaisuuksia, taidetta, kiertueita ja verkkopalveluita. Osa teoista toi esiin tasa-arvon historiaa, toiset selvittivät nykypäivän tilannetta ja monet loivat tasa-arvoisempaa tulevaisuutta. Tämä moninaisuus on hieno osoitus siitä, mitä kaikkea tasa-arvotyö voi olla. Paljon tekoja tehtiin myös kansainvälisesti. Erityisesti tätä edisti ulkoministeriö, joka valjasti myös edustustonsa tasa-arvotyöhön. Suomen suurlähetystöjen ja edustustojen kautta tasa-arvotekoa tehtiin ympäri maailmaa. Kroatiassa julkaistiin syksyllä 2017 maan oma 100 tasa-arvotekoa -hanke. Valtioneuvoston tasa-arvotekoa oli maailman ensimmäinen kansainvälinen tasa-arvopalkinto, International Gender Equality Prize.

Tasa-arvotekot toimivat hyvinä esimerkkeinä ja kannustavina osoituksina tasa-arvon edistämisestä. Ne muodostivat hyvän pohjan myös työn jatkamiselle: monet teot olisivat hyvin kopioitavissa moniin muihinkin organisaatioihin. Tekoja voidaan mallintaa, kehittää ja levittää edelleen, ja osittain tätä kehitystä tapahtui jo hankkeen aikana.

Viestintä ja näkyvyys

Viestintä oli keskeinen osa hanketta. Tehdyt tasa-arvotekot voivat saada ansaitsemansa huomion ja toimia kannustavina esimerkkeinä ainoastaan, jos niistä tiedotetaan ja siten ollaan tietoisia. Hankkeen viestinnän tukijalka oli hankkeen oma verkkosivu www.tasaarvo100.fi. Lisäksi hanke näkyi aktiivisesti Naisjärjestöjen Keskusliiton verkkosivuilla, uutiskirjeessä sekä Facebook- ja Twitter-tileillä. Hankkeen tunniste sosiaalisessa mediassa oli **#tasaarvo100**. Hankkeen startti- ja päätösjuhlien päivinä #tasaarvo100 oli Suomen käytetyimpiä Twitter-tunnisteita. Verkon lisäksi tasa-arvotekot olivat esillä kaikissa hankkeen tilaisuuksissa ja useissa Naisjärjestöjen Keskusliiton tilaisuuksissa.

Nettisivun **saavutettavuuteen** panostettiin usealla tavalla. Hankkeen perustiedot ovat nettisivulla luettavissa suomen kielen lisäksi ruotsiksi, englanniksi ja selkokielellä. Osa viestintämateriaalista toteutettiin kaksikielisesti sekä suomeksi että ruotsiksi. Selkokielinen teksti tilattiin Kehitysvammaliitolta. Nettisivuille teetettiin esteettömyystestaus jo sivujen kehitysvaiheessa. Hankkeen tilaisuuksien haluttiin olevan saavutettavissa myös ihmisille, joiden ei ollut mahdollista saapua fyysisesti paikalle tilaisuuksiin. Joulukuun 2016 starttitapahtuma ja marraskuun 2017 juhlatilaisuus näytettiinkin suorina lähetyksinä verkossa ja kummastakin on videotallenne katsottavissa. 100 tasa-arvotekoa tuotti myös lyhyen videon tasa-arvosta nuorten näkökulmasta. Tämäkin video on vapaasti katsottavissa verkossa, ja se jaettiin esimerkiksi kaikille Yle Uutisluokan opettajille (8000 henkeä). Saavutettavuuteen panostamalla lisättiin kaikkien ihmisten mahdollisuutta osallistua ja saada tietoa hankkeesta.

Hanke julkaisi oman **uutiskirjeen** muutamia kertoja sekä vuonna 2016 että vuonna 2017. Uutiskirje lähetettiin kumppanitaloille, tasa-arvotekojen tekijöille, Suomi100-yhteishenkilöille sekä muille yhteistyötahoille. Lisäksi 100 tasa-arvotekoa -hankkeen tapahtumista ja etenemisestä kerrottiin laajasti Naisjärjestöjen Keskusliiton kuukausittaisissa uutiskirjeissä. Tasa-arvotekojen tekijät ja muut hankekumppanit viestivät hankkeesta runsaasti myös itse. Hankkeen omien viestintäkanavien lisäksi hanke sai menestyksekkäiden

tasa-arvotekojen, aktiivisen jalkatyön, lehdistötiedotteiden ja suoran kontaktoinnin kautta näkyvyyttä mediassa. Sekä hanke yleisesti että yksittäiset tasa-arvototeot olivat esillä useissa Suomen valtamedioissa, kuten Ylellä, Helsingin Sanomissa, Hufvudstadsbladetissa ja Aamulehdessä.

Tapahtumat ja tilaisuudet

100 tasa-arvotekoa -hanke oli esillä sekä itse järjestämissään tilaisuuksissa että lukuisissa muissa tapahtumissa. Tilaisuuksien valokuvapankki on nähtävissä Naisjärjestöjen Keskusliiton verkkosivuilla.

Vuonna 2016 hanketta esiteltiin erilaisille tahoille, useita tekoja julkaistiin ja vuosi huipentui hankkeen viralliseen starttitapahtumaan. Juhlavuosi 2017 oli hankkeen päävuosi, jolloin tasa-arvotekotyö sai vielä enemmän näkyvyyttä.

100 tasa-arvotekoa sai **Uudenmaan liitolta** erillisen rahoituksen hankkeeseen, jossa aktivoitiin Uudenmaan alueen kuntia tasa-arvotekoihin ja kannustettiin kuntia erityisesti eurooppalaisen tasa-arvon peruskirjan allekirjoittamiseen. Kuntien kilpailukykypäivä järjestettiin 12.5.2017 Pasilan virastotalossa yhteistyössä Uudenmaan liiton kanssa. Uudenmaan liiton hankkeella oli oma projektikoordinaattori ja sen talous oli erillinen 100 tasa-arvotekoa -hankkeesta.

100 tasa-arvotekoa oli naistenpäivänä 8.3.2017 esillä Tampere-talossa järjestetyssä Suuressa tasa-arvojuhlassa sekä samana viikonloppuna WOW Women of the World -festivaalilla. Yhteistyössä ulkoministeriön ja Marttaliiton kanssa järjestettiin 31.5.2017 ulkoministeriössä 100 tasa-arvotekoa -kevätkatsaus, jossa kunniapuheen piti ulkoministeri **Timo Soini**. Heinäkuussa 100 tasa-arvotekoa oli jälleen esillä SuomiAreenassa, jossa esitettiin komediallinen "Oho! Suomi ei olekaan tasa-arvoinen" -torivartti, pidettiin yhdessä muiden tasa-arvotoimijoiden kanssa Tasa-arvotelttaa sekä järjestettiin tasa-arvotekoista keskustelutilaisuus "Keinokohtuja ja muita utopioita". Keskustelemassa olivat 100 tasa-arvotekoa -kunnia-toimikunnan puheenjohtaja, **presidentti Tarja Halonen**, kansanedustaja, tasa-arvoasiain neuvottelukunnan puheenjohtaja **Sari Raassina**, Helsingin kaupungin apulaispormestari **Nasima Razmyar**, YLE Urheilun päällikkö **Panu Pokkinen** ja Nordean yksityistalouden ekonomisti **Olli Kärkkäinen**. Keskustelua kommentoivat Planin lastenhallituksen jäsenet **Nea Baarman** ja **Aino Vehkavaara**. Tilaisuuden juonsi Naisjärjestöjen Keskusliiton puheenjohtaja **Eva Biaudet**.

Syyskuussa opetus- ja kulttuuriministeriö järjesti Liikunnan 100 tasa-arvotekoa -starttitilaisuuden, jonka avasi opetusministeri **Sanni Grahn-Laasonen**. Tilaisuudessa liikunnan ja urheilun toimijat sekä tutkijat kertoivat sukupuolten tasa-arvon toteutumisesta liikunnassa. Vuosittaisilla Kuntaliiton Kuntamarkkinoilla yksi keskustelutilaisuuksista koski 100 tasa-arvotekoa -hanketta ja siellä puheenvuorot käyttivät Kuntaliiton hallituksen puheenjohtaja **Sirpa Paatero**, Naisjärjestöjen Keskusliiton puheenjohtaja **Eva Biaudet** ja kehittämispäällikkö **Kaarina Salonen** Espoon kaupungilta.

Hankkeen kunniatoimikunta kokoontui toisen ja viimeisen kerran 25.10.2017 Eduskunnassa 100 tasa-arvotekoa -kunnia-toimikunnan jäsen, puhemies **Maria Lohelan** kutsumana. Helsingin yliopiston juhlasalissa järjestettiin 10.11.2017 vuoden pää- ja samalla päätöstilaisuus, johon osallistui lähes 500 henkeä. Yhteistyössä Helsingin yliopiston tasa-arvotoimikunnan kanssa järjestetyssä juhlassa esittäytyi lähes 40 tasa-arvotekoa. Juhlan avasivat Naisjärjestöjen Keskusliiton ja tasa-arvoasiain neuvottelukunnan, puheenjohtajat **Eva Biaudet** ja **Sari Raassina**. Helsingin yliopiston rehtori **Jukka Kola** toivotti juhlavieraat tervetulleiksi yliopistolle ja kiitti kaikkia pitkäjänteisen tasa-arvotyön tekijöitä. Kunniapuheenvuoron käytti kunniatoimikunnan puheenjohtaja, **presidentti Tarja Halonen**. Kansleri emeritus ja 100 tasa-arvotekoa -kunnia-toimikunnan jäsen **Thomas Wilhelmsson** kertoi Helsingin yliopistolla tehtävästä tasa-arvotyöstä. Juhlassa kuultiin lukuisia asiantuntijapuheenvuoroja tasa-arvosta mm. koulutuksessa ja työelämässä sekä liikunnassa ja urheilussa. Valtiosihteeri, Suomi 100 -hallituksen puheenjohtaja **Paula Lehtomäki** toi

tervehdyksen juhluvuoden ohjelman puolesta. Tilaisuudessa jaettiin tunnustuksia ansioituneille tasa-arvotekoa, nautittiin musiikkiesityksistä sekä koettiin 100 tasa-arvotekoa -videon ensiesitys.

100 tasa-arvotekoa -kunnia-toimikunnan puheenjohtaja, presidentti **Tarja Halonen** myönsi *kunnia-toimikunnan erityismaininnan* **Yleisradiolle**, jonka tasa-arvotekona oli laaja kartoitus sukupuolten tasa-arvon toteutumisesta urheilusisällöissä. 98-vuotias **Suomen Kätilöliitto** ja 125-vuotias **Naisasialiitto Unioni** palkittiin *sinnikkyystunnustuksilla* periksi antamattomasta vaikuttamistyöstä. Kätilöliitto sai tunnustuksen pitkäjänteisestä työstä naisvaltaisen ammattikunnan, suomalaisten naisten terveyden ja tasa-arvon puolesta. Tasa-arvotekonaan Kätilöliitto haastoi kaikki Suomen kunnat tarjoamaan ilmaisen ehkäisyn kuntalaisilleen. Unioni taas palkittiin pitkäjänteisestä ja rohkeasta työstä naisten aseman ja tasa-arvon puolesta. Unionin tasa-arvoteko on täydennyskoulutusohjelma sukupuolisensitiivisestä ja tasa-arvoisesta kasvatuksesta varhaiskasvattajille. *Yllättäjä*-tunnustus jaettiin taholle, joka ei ole perinteinen tasa-arvotoimija mutta on yllättänyt positiivisesti tasa-arvotoimilla. Sen sai **Aamulehti** paljon yhteiskunnallista keskustelua herättäneestä siirtymisestään sukupuolinetraaliin kieleen. *Hiljaisuuden rikkoja* -tunnustuksen saivat **Naisten Linja** ja **Seta** Suomen ensimmäisestä verkkovertaisyryhmästä väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneille transfeminiineille. *Yleisön suosikkina* palkittiin **Suomen Lähetysseura**, jonka tasa-arvoteko oli tansanialaisia syrjäytymisvaarassa olevia ja prostituutiota harjoittavia nuoria naisia voimaannuttava pilottihanke.

Yle valitsi tasa-arvotekonsa mukaisesti urheilun tasa-arvon teemaksi vuonna 2018 emännöimälleen Euroopan yleisradioyhtiöiden liiton EBU:n naisjohtajien tapaamiselle. **Women Executives in Media** -tilaisuuden tuottamiseksi sovittiin asiantuntijayhteistyöstä Naisjärjestöjen Keskusliiton kanssa. Seminaari toimi luonnollisena osana 100 tasa-arvotekoa -hankkeen jatkotyötä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi loppuvuodesta 2017 rahoitusta 100 tasa-arvotekoa -työn jatkolle, **Tasa-arvotekoa vaikuttavuutta 2018–2019** -hankkeelle. Hankkeessa tullaan syventämään ja monistamaan tasa-arvotekoa. Myös tasa-arvoasiain neuvottelukunta teki vuoden 2017 lopulla päätöksen yhteistyön jatkamisesta Tasa-arvotekoa vaikuttavuutta -hankkeessa.

1.4 Naisjärjestöjen Keskusliiton hallitusohjelmavoittojen 2015–2019 edistäminen

Naisjärjestöjen Keskusliitto seurasi toimintavuoden aikana yhdessä jäsenjärjestöjen kanssa laadittujen hallitusohjelmavoittojen vuosille 2015 – 2019 toteutumista, hyödyntäen jäsenjärjestöjensä ja muiden tasa-arvoa edistävien tahojen asiantuntemusta. Naisjärjestöjen Keskusliitto seurasi erityisesti naisten aseman kehitystä työmarkkinoilla ja taloudessa ja nk. Istanbulin sopimuksen eli Euroopan neuvoston naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan vastaisen yleissopimuksen toimeenpanoa ja sote-uudistuksen valmistelua. [Hallitusohjelmavoitot](#) löytyvät liiton nettisivuilta suomen- ja ruotsinkielisinä.

NJKL:n hallitusohjelmavoitot 2015-2019

- Tasa-arvoinen työ- ja perhe-elämä
- Tasa-arvoinen kasvatusta ja koulutus
- Tyttöjen ja naisten hyvinvointi ja terveys
- Naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäiseminen
- Tasa-arvoinen päätöksenteko ja julkinen hallinto

1.5 Vaikuttaminen 2017 kuntavaaleissa

Naisjärjestöjen Keskusliitto valmistautui yhdessä jäsenjärjestöjensä kanssa 9.4.2017 järjestettäviin kuntavaaleihin laatimalla yhteiset kuntavaalitavoitteet vuonna 2016.

[Naisjärjestöjen Keskusliiton kuntavaalitavoitteet](#) julkistettiin [uutiskirjeessä tammikuussa 2017](#). Yhteisillä kuntavaalitavoitteilla pyrittiin vaikuttamaan vaaliohjelmien sisältöön ja aktivoimaan naisia osallistumaan yhteiskunnalliseen päätöksentekoon sen eri tasoilla. Kuntavaalitavoitteet oli jaettu kuuteen eri osa-alueeseen: tasa-arvoinen päätöksenteko ja julkinen hallinto, tasa-arvoinen kasvatus ja koulutus, naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäiseminen, liikunta, kulttuuri ja vapaa-aika, julkinen liikenne ja julkiset tilat sekä sosiaali- ja terveyspalvelut.

Kuntavaalitavoitteet esiteltiin toimittajille Naisjärjestöjen Keskusliiton mediatilaisuudessa 28.2.2017. Tilaisuudessa käsiteltiin sukupuolten tasa-arvon ajankohtaista tilannetta Suomessa sekä tasa-arvon merkitystä kuntavaaleissa ja kunnallisessa päätöksenteossa. Aiheesta uutisoi mm. Yle ([Naisjärjestöjen Keskusliitto: Naisia valittava myös kuntien johtoon](#)).

NJKL:n kuntavaalitavoitteet 2017

- Tasa-arvoinen päätöksenteko ja julkinen hallinto
- Tasa-arvoinen kasvatus ja koulutus
- Naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäiseminen
- Liikunta, kulttuuri ja vapaa-aika
- Julkinen liikenne ja julkiset tilat
- Sosiaali- ja terveyspalvelut ja maakuntahallinto

1.6 Vaikuttaminen suuriin yhteiskunnallisiin muutoksiin / Sukupuoliarvioinnin vaatiminen suurissa yhteiskunnallisissa uudistuksissa kuten soteuudistuksessa

Naisjärjestöjen sote-hankkeen puitteissa saatua tietoa sosiaali- ja terveyspalvelu-uudistuksen vaikutuksista naisten asemaan sote-palvelujen käyttäjinä, työntekijöinä ja tuottajina käytettiin naisjärjestöjen lausunnoissa ja kannanotoissa. Naisjärjestöjen uudistukseen liittyviä kantoja ja kysymyksiä esitettiin seminaarissa eduskunnan työ- ja tasa-arvovaliokunnassa sekä sosiaali- ja terveysvaliokunnassa istuville kansanedustajille. Hanke mahdollisti järjestöjen ja päättäjien välisen suoran dialogin. Hankkeen avulla luotiin uutta ja vahvistettiin jo olemassa olevaa yhteistyötä eri yhteiskunnallisten toimijoiden välillä. Hanke jatkoi naisjärjestöjen vaikutustyötä tasa-arvon edistämiseksi suomalaisessa yhteiskunnassa.

1.7 Vaikuttaminen Istanbulin sopimuksen toimeenpanoon ja naisiin kohdistuvan väkivallan ja vihapuheen vähentämiseksi

Naisjärjestöjen Keskusliitto osallistui ulkoministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön johdolla järjestettyyn työpajaan Suomessa tehtävästä **Istanbulin sopimuksen toimeenpano-ohjelmasta** vuosille 2018 - 2021. Naisjärjestöjen Keskusliitto muistutti, että kaikki sopimuksen mukaiset velvoitteet ovat välttämättömiä naisten ja tyttöjen ihmisoikeuksien turvaamiseksi, eikä niitä tulisi asettaa kilpailemaan samoista resursseista. Istanbulin sopimuksen onnistunut toimeenpano vaatii valtion, maakuntien ja kuntien viranomaisten ja järjestöjen koordinoitua yhteistyötä. Naisjärjestöjen Keskusliitto piti tärkeänä, että sopimuksen velvoitteita toimeenpannaan järjestöjen asiantuntemusta hyödyntäen ja toimeenpanoa seurataan säännöllisesti ja systemaattisesti. Naisjärjestöjen Keskusliitolla ja sen jäsenjärjestöillä on pitkäaikaista osaamista ja kokemusta naisiin kohdistuvan väkivallan vastaisesta työstä.

Naisjärjestöjen Keskusliitto oli mukana järjestämässä naisiin kohdistuvaa nettiväkivaltaa käsittelevää Kaduilla, netissä, kotona – TURVASSA -seminaaria 7.3.2017 yhdessä Ulkoasiainministeriön, Naisten Linja ry:n ja eduskunnan naisverkoston kanssa. Lisäksi Keskusliitto oli yhteistyökumppanina Ranskan kulttuuri-instituutin naisiin kohdistuvan väkivallan vastaisessa seminaarissa 24.11.2017. Yhteistyötä johti instituutin johtaja **Jeannette Bougrab**. Keskusliitto osallistui myös mm. Svenska Kvinnoförbundetin seminaarin yhteydessä järjestettyyn keskusteluun kunniaväkivallasta Ruotsin suurlähettiläs **Anders Ahnlidin** vastaanotolla.

2. YHTEISTYÖ JÄSENJÄRJESTÖJEN JA YHTEISTYÖKUMPPANEIDEN KANSSA

Naisjärjestöjen Keskusliitto ja sen 59 jäsenjärjestöä kokoavat yhteen 400 000 naista eri elämänalueilta. Yhdessä jäsenjärjestöjensä kanssa keskusliitolla on laajasti erilaista asiantuntemusta ja osaamista sekä sisällöllisesti että alueellisesti. Vuonna 2017 Naisjärjestöjen Keskusliitto teki tiivistä ja jatkuvaa yhteistyötä jäsenjärjestöjensä ja yhteiskunnallisten sidosryhmien kanssa vaikuttamistyössä, viestinnässä, hankkeissa ja tapahtumissa. Yhteiskunnalliset sidosryhmät osallistuivat laajasti Keskusliiton keskusteluavauksiin ja 100 tasa-arvotekoa -hankkeen toimiin.

Naisjärjestöjen Keskusliiton hallitus päätti hyväksyä seuraavat järjestöt jäsenikseen: **Mothers in Business MiB ry, Monaliiku – Monikansallisten naisten hyvinvointi ja liikunta ry** ja **FinnWid – Naiset kehitysyhteistyössä ry**. Maanpuolustusnaisten liitto ry erosi Naisjärjestöjen Keskusliiton jäsenyydestä 1.1.2017 alkaen. Naisyrittäjyyskeskus ry ja Naisten Idea- ja Keksintöliitto ry olivat lopettaneet toimintansa ja päätettiin poistaa Keskusliiton jäsenyydestä. Vuoden 2017 lopussa Naisjärjestöjen Keskusliittoon kuului 59 jäsenjärjestöä.

2.1 Jäsenjärjestöyhteistyön vahvistaminen

Naisjärjestöjen Keskusliitto toimi tiiviisti yhteistyössä jäsenjärjestöjensä kanssa yhteisesti viestien, hankkeissa ja vaikuttamistilaisuuksissa sekä kahden- että monenkeskisissä tapaamisissa. Esimerkiksi Naisjärjestöjen sote-klinikasta ja 100 tasa-arvotekoa -hankkeesta jäsenjärjestöt viestivät laajasti ja esittelivät omia tasa-arvotekojaan. Naisjärjestöjen Keskusliiton viestejä valmistellaan yhteistyössä jäsenjärjestöjen kanssa ja jäsenistö oli vahvasti sitoutunut yhteisesti valittujen viestien jakamiseen.

Vuoden 2017 aikana Naisjärjestöjen Keskusliittoon liittyi kolme uutta ja hyvin merkityksestä jäsenjärjestöä: Mothers in Business MiB ry, Monaliiku - Monikansallisten naisten hyvinvointi ja liikunta ry ja FinnWID – Naiset kehitystyössä ry.

Naisjärjestöjen Keskusliitto valmisteli Naisjärjestöjen johdon foorumia jäsenjärjestöjen puheenjohtajille ja toiminnanjohtajille helmikuulle 2018. Johdon foorumin teemoina ovat naisjärjestöjen vaikuttaminen, yhteiset viestit ja yhteistyö.

2.2 Kansalliseen verkostoyhteistyöhön osallistuminen

Tasa-arvoasiain neuvottelukunta (TANE) on parlamentaarinen neuvottelukunta, jonka valtioneuvosto asettaa eduskunnan toimikaudeksi. TANE tekee aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja tasa-arvoon vaikuttavan lainsäädännön ja muiden tasa-arvoon vaikuttavien toimenpiteiden kehittämiseksi. TANE edistää myös tasa-arvoa koskevaa tutkimustoimintaa ja -tulosten hyödyntämistä käytännössä.

Vuosien 2015–2019 TANEn puheenjohtajana toimii kansanedustaja **Sari Raassina**. Naisjärjestöjen Keskusliitto nimesi neuvottelukuntaan asiantuntijajäseneksi pääsihteerin ja

varalle järjestösihteerin. Keskusliitto osallistui aktiivisesti TANEn toimintaan neuvottelukunnassa ja sen jaostoissa ja mm. TANEn 45-vuotisjuhlaan 21.11.2017.

Vuonna 2017 TANE teki tiivistä yhteistyötä Keskusliiton kanssa olemalla toinen vastuutaho 100 tasa-arvotekoa -hankkeessa. NJKL osallistui myös muun muassa tasa-arvoasiain neuvottelukunnan kannanottojen ja lausuntojen sekä kuntavaalikampanjan valmisteluun.

TANEn neuvottelukunta päätti osallistumisesta 100 tasa-arvotekoa -jatkohankkeeseen "Vaikuttavuutta tasa-arvotekoa" 15 000 eurolla vuonna 2018. TANEn pj. **Sari Raassina** kiitti Naisjärjestöjen Keskusliittoa erinomaisesta yhteistyöstä 100 tasa-arvotekoa -hankkeen suhteen vuosina 2016 ja 2017 sekä onnistuneesta 100 tasa-arvotekoa -juhlista 10.11.2017.

Naisjärjestöt Yhteistyössä - Kvinnoorganisationer i Samarbete - NYTKIS ry on vuonna 1988 perustettu suomalaisten naisjärjestöjen yhteenliittymä, johon kuuluvat kaikki eduskunnassa olevien puolueiden naisjärjestöt sekä Naisjärjestöjen Keskusliitto ry, Suomen Sukupuolentutkimuksen seura SUNS ry ja Naisasialiitto Unioni ry. NYTKISin tarkoituksena on lisätä naisten tietoisuutta tasa-arvoasioista ja seurata kansainvälisten veloitteiden toteuttamista Suomen lainsäädännössä, politiikassa ja käytännön tasolla. NYTKISillä on myös alueellisia toimikuntia. Vuoden 2017 puheenjohtajana toimi PerusNaisten **Mari Rantanen** ja vuoden 2018 puheenjohtajaksi valittiin Sosiaalidemokraattisten naisten puheenjohtaja kansanedustaja **Tytti Tuppurainen**. NJKL:n edustajana Nytkis ry:n hallituksessa toimii Terhi Heinilä varsinaisena jäsenenä ja varajäsenenä Anniina Vainio / Anni Hyvärinen.

Naisjärjestöjen Keskusliitto oli jäsenenä Suomen UN Women ry:ssä ja pääsihteerin Terhi Heinilä toimi järjestön kevätkokouksen puheenjohtajana. Lisäksi Naisjärjestöjen Keskusliitto oli jäsenenä Suomen YK-liitossa, Väestöliitossa ja Vapaaehtoinen pelastuspalvelu Vapepassa.

Naisjärjestöjen Keskusliitto oli tiiviisti mukana **Suomi 100 -valtuuskunnan** kaikessa työssä ja toiminnassa ja osallistui neuvottelukunnan kokousten lisäksi mm. Suomi 100 -pääjuhlaan Oulussa, valtioneuvoston järjestämään Talvisodan kansallisen muistomerkin - paljastustilaisuuteen Kasarmintorilla ja vastaanottoon Säätytalolla ja pääministeri Juha Sipilän johtamaan Kohti seuraavaa sataa -tilaisuuteen 2020-luvun keskeisistä kysymyksistä.

Naisjärjestöjen Keskusliiton puheenjohtaja ja pääsihteerin osallistuivat kutsuvieraina presidentti **Mauno Koiviston valtiollisiin hautajaisiin** Tuomiokirkossa ja Säätytalolla helatorstaina 25.5.2017 ja **tasavallan presidentin Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuoden itsenäisyyspäivän vastaanotolle** presidentinlinnassa 6.12.2017.

Naisjärjestöjen Keskusliitto osallistui hankkeeseen Miina Sillanpään ja kansalaisvaikuttamisen liputuspäivän saamiseksi pysyväksi vuosittaiseksi liputuspäiväksi 1. lokakuuta. Naisjärjestöjen Keskusliitto osallistui **Miina Sillanpää -seuran** syyskuussa järjestämän seminaarin "Järjestöt yhteiskunnan tukipilareina" valmisteluun. NJKL:n pääsihteerin osallistui valmisteluryhmän työhön. Puheenjohtajana toimi Ensi- ja turvakotien liiton pääsihteerin **Riitta Särkelä**. Mukana olivat myös Marttaliitto, SOSTE, Monika-Naiset liitto ja 4H-liitto.

Naisjärjestöjen Keskusliitto osallistui valtioneuvoston kanslian järjestämään **Itsenäisen Suomen naisministerit** -verkkopalvelun julkistamistilaisuuteen ja vastaanottoon Smolnassa 1.12.2017. Verkkopalvelu esitteli 87 naisministeriä. Tilaisuuteen oli ensimmäistä kertaa kutsuttu kaikki Suomen nykyiset ja entiset naisministerit, paikalla oli noin 30 ministeriä ja pääministeri **Juha Sipilä**. Miina Sillanpään Seura ja Naisjärjestöjen Keskusliitto toimivat aloitteen tekijöinä tilaisuuden järjestämiseksi.

Naisjärjestöjen Keskusliitto osallistui **Maanpuolustusopetuksen neuvottelukunnan** (MONK) jäsenenä vuoden 2018 valtakunnallisten maanpuolustuskurssien osallistujien valintaan. Keskusliitto on pitänyt esillä naisten osuuden lisäämistä kursseille. Naisjärjestöjen

Keskusliiton hallituksen pitkäaikainen jäsen **Leea Paija** osallistui liiton ehdotuksesta valtakunnalliselle maanpuolustuskurssille.

Naisjärjestöjen Keskusliitto oli ensimmäistä vuotta edustettuna **LUMA** (luonnontieteet ja matematiikka) -neuvottelukunnassa ja Keskusliiton edustaja osallistui mm. valtakunnallisille LUMA-päiville. Naisjärjestöjen Keskusliitto haluaa erityisesti nostaa esiin koulutuksen nykyistä segregoitunutta tilannetta ja tyttöjen matematiikan ja luonnontieteiden opiskelun merkitystä.

Muut verkostot Naisjärjestöjen Keskusliitto oli Suomen UN Womenin koordinoimassa 1325-verkostossa, jonka tavoitteena on edistää YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1325 "Naiset, rauha ja turvallisuus" toimeenpanoa Suomessa. Samoin NJKL oli Ihmiskaupan vastaisen järjestöverkoston, Amnestyn Suomen osaston Joku Raja -työvaliokunnan sekä Suomen kansallisen väkivaltaobservatorion jäsen. Lisäksi Naisjärjestöjen Keskusliitto osallistui ensimmäistä kertaa vihapuheen vastaisen verkoston toimintaan ja oli mm. mukana kommentoimassa THL:n julkaisemaa, nuorille suunnattua [Emme vaikene -opasta](#).

LIITE 4: Naisjärjestöjen Keskusliiton edustukset

2.3 Yhteistyöhankkeet ja tapahtumat

Yli 1500 osallistujaa Naisjärjestöjen Keskusliiton vuonna 2017 yhteistyössä eri tahojen kanssa järjestämässä 16 tilaisuudessa.

Järjestetyt tilaisuudet ja tapahtumat jäsenjärjestöille ja sidosryhmille

Kuntavaalitavoitteiden edistämiseksi järjestettiin info toimittajille 28.2.2017 kello 9-10 Hotelli Helkassa, NJKL osallistui TANEn kuntavaalikampanjaan #TASAARVOVAALIT.

Naisjärjestöjen Keskusliitto oli yhteydessä HS:n vaalikoneeseen tasa-arvokysymysten osalta. Ehdotettiin tasa-arvokysymysten lähettämistä puolueiden puheenjohtajille ja julkaisua Keskusliiton uutiskirjeessä.

Naisjärjestöjen Keskusliitto osallistui Ihmisoikeusliiton viestintäkampanjaan [Stop! Pääteypysäkki syrjinnälle](#) julkisessa liikenteessä viikoilla 7 ja 8.

Kaduilla, netissä, kotona – TURVASSA -seminaari 7.3.2017 Pikkuparlamentin auditoriossa. Kansainvälisen naistenpäivän viikolla Naisjärjestöjen Keskusliitto oli mukana järjestämässä naisiin kohdistuvaa väkivaltaa käsittelevää seminaaria yhdessä Ulkoasiainministeriön, Naisten Linja ry:n ja eduskunnan naisverkoston kanssa. Naisiin kohdistuvaa väkivaltaa voidaan perustellusti pitää yhtenä Suomen vakavimmista ihmisoikeusloukkauksista. Jopa 47 prosenttia suomalaisnaisista on kokenut fyysistä ja/tai seksuaalista väkivaltaa 15 vuotta täytettyään ja 30 prosenttia on altistunut puolisonsa tai entisen puolisonsa väkivallalle. Suomi on saanut eri sopimusvalvontaelimiltä ja muilta toimijoilta lukuisia huomautuksia naisiin kohdistuvan väkivallan yleisyydestä ja riittämättömistä toimenpiteistä väkivallan poiskitkemiseksi Suomessa.

Naisiin kohdistuva väkivalta on viime vuosina saanut uusia muotoja ja välineitä. Elämme elämäämme kodin ja kadun lisäksi nykyisin myös verkossa. Ulkoasiainministeriön, Naisjärjestöjen Keskusliiton, Naisten Linjan ja eduskunnan naisverkoston yhteinen seminaari Kaduilla – Kotona – Netissä – TURVASSA! nosti esille internetin ja teknologian aiheuttamat haasteet naisiin kohdistuvalle väkivallalle, mutta myös niiden tarjoamat mahdollisuudet naisten oikeudelle elää väkivallatonta elämää.

Seminaari kartoitti käytännön toimenpiteitä ja keinoja, joilla eri toimijat kykenevät paremmin hahmottamaan viestintävälineiden vaikutuksia naisiin kohdistuvaan väkivaltaan ja sen moninaisiin muotoihin, sekä tuloksellisesti vähentämään naisiin kohdistuvaa väkivaltaa. Seminaarissa tuotiin ilmi ja jaettiin tietoa naisiin kohdistuvasta väkivallasta sekä konkreettisista keinoista, joiden avulla pääsemme irti väkivallasta.

Seminaarin [avasi eduskunnan puhemies Maria Lohela](#). Seuraavaksi kuultiin professori **Niklas Bruunin** alustus YK:n kaikkinaisen naisten syrjinnän vastaisen sopimuksen CEDAW - sopimuksen keinoista puuttua naisiin kohdistuvaan väkivaltaan. Emeritaprofessori **Terttu Utriainen** käytti puheenvuoron Euroopan neuvoston naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehdyn yleissopimuksen mahdollisuuksista väkivallattomaan elämään (ns. Istanbulin sopimus).

Pitkään naisiin kohdistuvan väkivallan vastaista vaikuttamistyötä tehnyt ja yhdysvaltalaisen kansallisen perheväkivallan vastaisen kattojärjestön varapuheenjohtaja **Cindy Southworth** alusti teknologiasta, sen käyttämisestä sekä alustana väkivallalle että myös välineenä väkivaltaa kokeneiden vertaistueksi. Facebookin Euroopan, Lähi-idän ja Aasian turvallisuusjohtaja **Julie de Bailliencourt** puolestaan kertoi käytännön keinoista estää naisiin kohdistuvaa väkivaltaa verkossa.

Seminaari päättyi paneelikeskusteluun "Sanoista tekoihin" –mitä teemme naisiin kohdistuvan väkivallan tehokkaaksi ja näkyväksi poistamiseksi Suomessa. Seminaarin lopuksi ulkoasiainministeriön oikeuspalvelu vahvisti oman sitoumuksensa jatkaa tasa-arvotekoja ihmisoikeuksien edelleen vahvistamiseksi Suomessa osana Naisjärjestöjen Keskusliiton ja tasa-arvoasiain neuvottelukunnan 100 tasa-arvotekoa -hanketta ja haastoi työ- ja elinkeinoministeriön jatkamaan tasa-arvotekojen sarjaa.

Seminaarin järjestäjät teettivät seminaarin taustamateriaaliksi [Ota kantaa –kyselyn](#) ja antoivat aiheesta myös yhteisen kannanoton [Naisiin kohdistuva väkivalta poistettava Suomesta](#).

100 tasa-arvotekoa -hankkeessa järjestettiin vuonna 2017 Uusia näkökulmia kuntien kilpailukykyyn -seminaari Uudenmaan ELY-keskuksessa, kevätkatsaus ulkoministeriössä, SuomiAreenan paneelikeskustelu Porissa, kunniatoimikunnan toinen kokous eduskunnassa sekä päätösjuhla Helsingin yliopistolla. Lisäksi 100 tasa-arvotekoa ja Naisjärjestöjen Keskusliitto oli mukana kuntaliiton tasa-arvotekoseminaarissa Kuntaliitossa, Opetus- ja kulttuuriministeriön Liikunnan 100 tasa-arvotekoa -starttitilaisuudessa, Ranskan instituutin seminaarissa Eurooppasalissa naisiin kohdistuvaa väkivaltaa vastaan sekä Sinivalkoiset piikkarit –palkinnonjakotilaisuudessa Smolnassa.

Naiset päättäjinä, palveluiden käyttäjinä ja työntekijöinä: sukupuolten tasa-arvon toteutuminen sote- ja itsehallintouudistuksen toimeenpanossa Naisjärjestöjen Keskusliiton ja jäsenjärjestöjen yhteistyönä toteutetussa hankkeessa keskityttiin sukupuolten tasa-arvoon ja naisten asemaan sosiaali- ja terveyspalvelu-uudistuksessa. Tarkastelun kohteena olivat naiset sote-palvelujen käyttäjinä, työntekijöinä ja palvelujen tuottajina. Hanke kytkeytyi sisällöllisesti ajankohtaisiin sosiaali- ja terveyspalvelu- ja aluehallintouudistuksiin sekä kuntien muuttuviin tehtäviin. Hankkeen tavoitteiksi nostettiin julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoiden tasa-arvotietoisuuden ja tasa-arvoa edistävän toimintakulttuurin edistäminen meneillään olevissa suurissa yhteiskunnallisissa uudistuksissa. Hankkeen kohderyhminä toimivat yhteiskunnalliset ja poliittiset päätöksentekijät, Kuntaliitto ja kunnalliset päätöksentekijät, työmarkkinajärjestöt ja media sekä naisjärjestöt ja muut kansalaisjärjestöt.

Hankkeessa panostettiin tutkittuun tietoon pohjautuvaan viestintään sote-uudistuksen sukupuolivaikutuksista ja naisten asemasta sote-palveluiden käyttäjinä, työntekijöinä ja palveluntuottajina sekä uudistukseen osallistuvina päättäjinä. Hankkeelle luotiin yhdenmukainen visuaalinen ilme, jota käytettiin hanketta ja seminaaria varten tuotetuissa viestintämateriaaleissa. Viestintäkanavina käytettiin Naisjärjestöjen Keskusliiton uutiskirjettä ([tammi-](#), [maalis-](#) ja [toukokuun](#) uutiskirjeet), [nettisivuja](#), sosiaalista mediaa ([Facebook](#), [Twitter](#)) sekä hankekumppanien viestintäkanavia. Keskustelua teeman ympärillä käytiin erityisesti seminaaripäivänä sosiaalisessa mediassa tunnisteella #soteklinikka. Seminaaripäivänä Naisjärjestöjen Keskusliiton pääsihteeri Terhi Heinilä oli mukana Ylen Ajantasassa keskustelemassa sote-uudistuksen tasa-arvoulottuvuuksista yhdessä STM:n sote-muutosjohtaja **Sinikka Salon** kanssa ([keskustelu Yle Areenassa](#)). Seminaarin paneeliosuudessa esille nousseet näkökulmat muotoiltiin naisjärjestöjen yhteiseksi kannanotoksi "[Naiset kantavat suhteettoman suuren osan sote-uudistuksen kustannuksista](#)", joka julkaistiin 11.5.2017.

Hankkeen päätöstahtumana järjestettiin iltapäivän mittainen **Naisjärjestöjen sote-klinikka -seminaari 3.5.2017 Eurooppasalissa**. Seminaarin ilmoittautuminen täyttyi nopeasti, ja paikalle saatiin sata osallistujaa muun muassa kansalaisjärjestöistä, puolueista ja korkeakouluista.

Seminaarin alkuosa toteutettiin yhteistyössä Suomen juhlavuoteen kuuluvan [100 tasa-arvotekoa -hankkeen](#) kanssa. Sosiaali- ja terveysteemaiset tasa-arvotekot kytkettiin seminaarin ohjelmaan tarjoamalla tekojen tekijöille mahdollisuus tulla esittelemään tasa-arvotekoa ja muuta toimintaansa Eurooppasalin aulatilaan ennen virallisen ohjelman alkua. Mukana olivat Tunne Rintasi ry, Suomen sairaanhoitajaliitto ry, Omaishoitajat, Maria Akatemia sekä Endometrioosiyhdistys ry.

Tilaisuuden avasi Naisjärjestöjen Keskusliiton puheenjohtaja, kansanedustaja **Eva Biaudet**. Kansainvälistä vertailupohjaa sote-keskusteluun toi seminaarin keynote-puhuja, dr. **Karen Newbigging** Birminghamin yliopistosta. Hänellä on kokemusta tutkimus- konsultointi- ja kehittämistyöstä eri sektoreilla toimivien sosiaali- ja terveysalan organisaatioista, ja tutkimuksessaan hän on keskittynyt esimerkiksi osallistamisen ja yhdenvertaisuuden kysymyksiin osana sosiaali- ja terveyspalveluiden kehittämistä. Keynote-puheenvuorossaan Newbigging tarkasteli Englannissa toimeenpantuja sote-reformeja sukupuolinäkökulmasta. Keskustelua Suomen kontekstista täydensivät NJKL:n hallituksen jäsen, Suomen Kätilöliiton puheenjohtaja **Millariikka Rytönen** sekä kansanedustaja **Sirkka-Liisa Anttila**.

Seminaari huipentui niin kutsuttuun soteklinikka-osuuteen, jossa naisjärjestöjen edustajilla oli tilaisuus esittää kansanedustajista koostuvalle paneelille ajatuksia ja kysymyksiä sote-uudistuksen vaikutuksista naisiin sote-palveluiden käyttäjinä, työntekijöinä ja palveluiden tuottajina. Kansanedustajista paneeliin osallistuivat **Tuula Haatainen, Arja Juvonen, Heli Järvinen** sekä **Sari Sarkomaa**.

Seminaari striimattiin suorana internettiin, ja [tilaisuuden tallenne](#) on nähtävissä YouTubessa. Kooste seminaarin sisällöstä julkaistiin myös [Naisjärjestöjen Keskusliiton toukokuun uutiskirjeessä](#)

Naisjärjestöjen Keskusliiton koordinoiman hankkeen yhteistyökumppaneina toimivat Eurooppalaiset ry, Lastentarhanopettajaliitto ry, Monika-Naiset liitto ry, Naistoimittajat ry, Suomen Akateemisten Naisten Liitto ry, Suomen Naisyhdistys ry, Suomen Kätilöliitto ry, Suomen sairaanhoitajaliitto ry, Suomen Voimisteluliitto ry, Suomen Yrittäjänaiset ry, Tunne rintasi ry, Zonta International Piiri 20 ry, Naisjärjestöt yhteistyössä NYTKIS ry, Suomen Kuntaliitto, Suomen YK-liitto, Vammaisfoorumi ja Vammaisjärjestöjen naisverkosto. Hankkeen viestintään osallistui lisäksi THL:n Tasa-arvotiedon keskus. Yhteistyökumppaneiden edustajista koostuva hanketyöryhmä kokoontui kevään 2017 aikana kolme kertaa. Kahdessa alkuvuodesta järjestetyssä tapaamisessa suunniteltiin hankkeen sisältöjä ja hankkeeseen kuuluvan seminaarin ohjelmaa. Hanketyöryhmä osallistui seminaarin puhujien ja panelistien valintaan. Toukokuussa hanketyöryhmä kokoontui

keskustelemaan seminaarista saadusta palautteesta ja suunnittelemaan tulevaa yhteistyötä tasa-arvotemojen parissa.

Hanke toteutettiin Jenny ja Antti Wihurin rahaston tuella (10 000 euroa).

LIITE 5: Keskeisimmät tilaisuudet jäsenjärjestöille ja sidosryhmille

2.5 Muut hankkeet, tilaisuudet ja tapahtumat

TASOVA-hanke TASOVA – tasa-arvoa aluekehitykseen – kehittämis-, koulutus- ja tutkimusprojekti (2016 – 2019) on Euroopan sosiaalirahaston (ESR) hanke, jota hallinnoi Helsingin yliopiston AGORA-tutkimuskeskus. TASOVA-hankkeen tavoitteena on kehittää tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön asiantuntemusta ja tuottaa sukupuolivaikutusten arviointeja maakuntaohjelmiin. [TASOVA](#)-EU-hankkeen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasiantuntija -koulutukseen haki 70 henkilöä 13 maakunnasta. Hakijoista 50 prosenttia oli Uudeltamaalta ja 90 prosenttia heistä on naisia. Koulutukseen valittiin 22 osallistujaa. Hankkeen johtajana toimii Leena Teräs. Ohjausryhmän puheenjohtajaksi valittiin **Johanna Sjöholm** (Nicehearts ry) ja varapuheenjohtajaksi **Jenni Tuominen** (Monika-Naiset liitto ry). NJKL:n pääsihteeri toimii TASOVA-ohjausryhmän jäsenenä. Juridinen vastuu toiminnasta on Helsingin yliopistolla.

Helsinki Pride Naisjärjestöjen Keskusliitto osallistui Helsinki Pride -viikkoon 26.6.–2.7.2017 viestimällä viikon tapahtumista Facebook-sivullaan sekä ottamalla osaa Pride-kulkueseen lauantaina 1.7. yhdessä jäsenjärjestöjensä edustajien kanssa.

Tasa-arvopäivät THL:n Tasa-arvotiedon keskuksen tasa-arvotekona kolmatta kertaa järjestettävät Tasa-arvopäivät pidettiin 11.–12.10.2017 Kajaanissa. NJKL osallistui päivien suunnitteluun osana laajaa tasa-arvotoimijoiden verkostoa yhdessä Tasa-arvotiedon keskuksen, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön sekä Kainuun Liiton kanssa. Vuoden 2017 Tasa-arvopäivien teemana oli tasa-arvo ja yhdenvertaisuus alueellisena ilmiönä. Tasa-arvopäivien ohjelmassa pureuduttiin muun muassa TASOVA-hankkeeseen, koulutuksen ja työelämän segregatioon, tytöt ja teknologia –teemaan sekä romaninuorten yhteiskunnallisen osallisuuden ja työllisyyden kasvattamiseen.

Naisten palkkapäivä Naisjärjestöjen Keskusliitto osallistui 31.10.2017 järjestetyn STTK:n Naisten palkkapäivän valmisteluihin ja Helsingin keskustassa Kolmen Sepän patsaalla pidettyyn tapahtumaan. Naisten palkkapäivä näkyi myös keskusliiton somekanavissa, joissa muistutettiin naisten euron olevan yhä vain 83 senttiä, joka vuosipalkaksi muutettuna tarkoittaa naisten palkanmaksun loppuvan lokakuun lopussa.

Valoa, ei väkivaltaa NJKL oli mukana kansallisen väkivaltaobservatorion järjestämän Valoa, ei väkivaltaa -kampanjan suunnittelussa ja toteutuksessa. Vuonna 2017 kampanjan koordinoinnista vastasi Ensi- ja turvakotien liitto, ja se toteutettiin viestintäkampanjana sekä YK:n naisiin kohdistuvan väkivallan vastaisen päivän tapahtumana lauantaina 25.11.2017 Helsingin Narinkkatorilla. Kampanjan teemaksi valittiin Istanbulin sopimuksen artikla 31:n mukainen ”Lapsi turvassa eron jälkeen”. Helsingin tapahtumassa jaettiin vuoden teemaan liittyvää viestintämateriaalia sekä heijastimia, ja osallistujien oli mahdollista tutustua Silent Witness -näyttelyyn. Vastaavia tilaisuuksia toteutettiin lisäksi muilla paikkakunnilla ympäri Suomea.

Istanbulin sopimuksen toimeenpanon rinnakkaisraportti Naisjärjestöjen Keskusliitto osallistui syksyllä 2017 Istanbulin kansallista toimeenpanoa koskevan kansalaisjärjestöjen rinnakkaisraportin suunnitteluun yhdessä muiden järjestötoimijoiden kanssa. Rinnakkaisraportin kokoamisesta vastaavat Ensi- ja turvakotien liitto ja Naisten Linja, ja raportti on määrä luovuttaa täytäntöönpanoa valvovalle asiantuntijaryhmälle (GREVIO) keväällä 2018.

Jäsenjärjestöjen tapahtumat Naisjärjestöjen Keskusliitto osallistui laajasti jäsenjärjestöjensä ja yhteistyökumppaneittensa sukupuolten välistä tasa-arvoa ja naisten oikeuksia käsitteleviin seminaareihin ja muihin tapahtumiin. NJKL:n jäsenjärjestöistä juhlavuosia viettivät Architecta, Suomen Naisarkkitehtien Yhdistys - Finlands Kvinnliga Arkitekters Förening ry (75 vuotta) Suomalainen Naisliitto ry (110 vuotta), Suomen Akateemisten Naisten Liitto - Finlands Kvinnliga Akademikers Förbund ry (95 vuotta), Suomen Naislääkäriyhdistys ry (70 vuotta), Svenska Kvinnoförbundet rf (110 vuotta), Tunne rintasi ry (25 vuotta) ja Suomen Yrittäjänaiset ry (70 vuotta). Lisäksi vuosi 2017 oli Kalevala Korun 80-vuotisjuhluvuosi. Naisjärjestöjen Keskusliitto kutsui vuosikokouksensa puheenjohtajaksi Suomen Akateemisten Naisten liiton puheenjohtaja **Tuija Braxin**.

Puheenjohtaja **Eva Biaudet** oli juhlapuhujana Suomalaisen Naisliiton 110-vuotisjuhlassa 21.10.2017. Pääsihteeri **Terhi Heinilä** piti puheenvuoron Eurooppalaiset ry:n Naisten ääniä -keskustelutilaisuudessa 27.11.2017. Pääsihteeri osallistui niin ikään Suomen naisarkkitehtien yhdistys Architecta ry:n 75-vuotisjuhlallisuuksiin 7.10.2017. Pääsihteeri piti puheen Miina Sillanpään Seuran "Järjestöt - yhteiskunnan kivijalka vai katoava voimavara" -seminaarissa 28.9.2017 ja toimi puheenjohtajana mm. Suomen UN Womenin kevätkokouksessa 9.5.2017. Järjestösihteeri **Anni Hyvärinen** toimi puheenjohtajana Naisten Linja ry:n vuosikokouksessa ja osallistui Tunne rintasi ry:n 25-vuotisjuhliin 7.12.2017. Lisäksi Keskusliitto osallistui Svenska Kvinnoförbundetin ja Suomen Yrittäjänaisien juhlallisuuksiin.

We All Finland Naisjärjestöjen Keskusliitto osallistui We All Finland -hankkeen kumppanuusverkostoon. Pääsihteeri **Terhi Heinilä** toimi neuvottelukunnassa. Hankkeesta vastaavat Helsingin yliopisto, Hanken Svenska Handelshögskolan ja Jyväskylän yliopiston kauppakorkeakoulu. Tutkimushankkeessa tarkastellaan erilaisten ihmisten työelämän mahdollisuuksia tukevia ja rajoittavia tekijöitä. Hankkeen tavoitteena on mm. tuottaa tietoa ja käytännön ehdotuksia kestävän ja tasa-arvoisen työelämän kehittämiseen sekä selvittää työhön pääsyn esteitä ja esimerkiksi työn ja perheen yhteensovittamiseen liittyviä ongelmia. NJKL viesti hankkeen tutkimustuloksista ja tapahtumista eri viestintäkanavillaan.

3. VIESTINTÄ VAIKUTTAMISEN VÄLINEENÄ

3.1 Viestintästrategia viestinnän työkaluna

Vaikuttaminen, viestintä ja kansainväliset asiat -toimikunnan puheenjohtaja **Satu Keiski-Toni** valmisteli yhteistyössä toimiston ja toimikunnan kanssa keskusliiton viestintästrategian, joka ylettyy vuoteen 2020. Naisjärjestöjen Keskusliiton hallitus hyväksyi viestintästrategian lokakuussa 2017.

Naisjärjestöjen Keskusliiton viestintä nähdään nykytilanteessa monikanavaisena ja aktiivisena. NJKL:n tunnettuus on viime vuosina vahvistunut. Toisaalta jäsenjärjestöjen viestinnälliset odotukset kasvavat ja toimintaympäristö on voimakkaassa murroksessa. Haasteena nähdään myös järjestön niukat resurssit. Strategiassa linjataan tavoitekuva, kehittämistoimet sekä naisjärjestöjen ydinviestit:

Naisjärjestöjen yhteiset viestit 2017–2018

- **Tasa-arvon takapakki on pysäytettävä**
- **Naisiin kohdistuva vihapuhe on lopetettava**
- **Naisjärjestöt ponnistavat naisten moninaisuudesta**
- **Naisjärjestöt ottavat työn murroksen omakseen**

3.2 Monikanavainen ja aktiivinen viestintä

Naisjärjestöjen Keskusliitto jatkoi aktiivista viestintää ajankohtaisista tasa-arvoasioista ja keskusliiton kannoista. Päivittäisessä viestinnässä käytettiin Naisjärjestöjen Keskusliiton nettisivua sekä Facebook- ja Twitter-tilejä. Jäsenjärjestö- ja sidosryhmäviestinnän ensisijaisena kanavana käytettiin sähköpostia. NJKL otti vuoden 2017 alusta käyttöön uuden uutiskirjepohjan. NJKL:n kannanotot toimitettiin uutiskirjekelun kautta uutiskirjeen tilaajille sekä naiskansanedustajille ja medialle.

Tuloksellista viestintää

- **8 + 3 uutiskirjettä, yli 1000 uutiskirjeen tilaajaa**
- **Facebook: 2400 tykkääjää, määrä kasvoi kolmanneksella vuonna 2017, julkaisut tavoittivat jopa 28 000 ihmistä kerrallaan**
- **Twitter: 2500 seuraajaa #naisjärjestöt; #tasaarvo100 Suomen käytetyimpiä tunnisteita 100 tasa-arvotekoa -juhlien aikaan**
- **lisääntynyt medianäkyvyys**

Uutiskirjeet Naisjärjestöjen Keskusliiton uutiskirje uudistui tammikuussa 2017, jolloin otettiin käyttöön aiempaa visuaalisesti selkeälinjaisempi Synergian uutiskirjepalvelu. Vuonna 2017 NJKL julkaisi kahdeksan sähköistä uutiskirjettä, jotka ovat luettavissa NJKL:n kotisivuilta. NJKL tiedotti uutiskirjeissä omista tapahtumistaan sekä ajankohtaisista toimista ja vaikuttamisesta tasa-arvotyön kentällä. Lisäksi uutiskirjeisiin kerättiin jäsenjärjestöjen ajankohtaisia tapahtumia ja kuulumisia, tietoa yhteistyötahojen toiminnasta sekä muita tasa-arvouutisia. Uutiskirje jaettiin jäsenjärjestöjen toimistojen ja hallitusten jäsenten lisäksi mm. NJKL:n ja 100 tasa-arvotekoa -hankkeen yhteistyökumppaneille, NJKL:n sidosryhmille ja naiskansanedustajille. Yhteensä uutiskirjeellä oli yli 1000 tilaajaa. 100 tasa-arvotekoa -hanke julkaisi lisäksi omaa uutiskirjettään kolme kertaa vuonna 2017.

Vuoden 2017 uutiskirjeet:

[Tammikuu](#) [Maaliskuu](#) [Toukokuu](#) [Kesäkuu](#) [Syyskuu](#) [Lokakuu](#) [Marraskuu](#)
[Joulukuu](#)

100 tasa-arvotekoa -uutiskirjeet:

[Tammikuu](#) [Syyskuu](#) [Joulukuu](#)

Kotisivut NJKL:n verkkosivujen painopiste oli vaikuttamistyössä, jäsenjärjestöissä ja uutiskirjeessä sekä ajankohtaisista asioista tiedottamisessa. Ajankohtaista-osiossa tiedotettiin lausunnoista, kannanotoista, tiedotteista, tapahtumista ja uutiskirjeestä. 100 tasa-arvotekoa -hanke näkyi vahvasti myös NJKL:n verkkosivuilla. Loppusyksyllä kotisivujen blogissa aloitettiin kirjoitussarja, jossa keskusliiton hallituksen jäsenillä on mahdollisuus käyttää puheenvuoronsa haluamastaan tasa-arvotemasta. Vuoden loppuun mennessä kirjoituksia oli julkaistu kaksi:

- [Rintojen omatarkkailu – Pieni suuri asia \(Sonja Raunio 20.10.2017\)](#)
- [Tasa-arvosta taas kuuminta hottia? \(Heli Järvinen 28.11.2017\)](#)

Sosiaalinen media NJKL:n käytetyin ja tavoitettavin viestintäkanava oli sosiaalinen media. Liitto nosti [Facebook-sivuillaan](#) ja [Twitter-tilillään](#) päivittäin esiin sukupuolten tasa-arvoon

ja naisten asemaan sekä oikeuksiin liittyviä uutisia, tiedotteita, tutkimustuloksia ja tapahtumia sekä tiedotti liiton omasta toiminnasta. NJKL nosti viestinnässään esiin myös jäsenjärjestöjen ja yhteistyökumppanien toimintaa. Keskusliiton Facebook-sivu ja Twitter-tili toimivat myös 100 tasa-arvotekoa- hankkeen keskeisenä viestintäkanavana, jossa tiedotettiin ajankohtaisista asioista ja uusista tasa-arvotekoista. Ennen 100 tasa-arvotekoa -juhlia Facebookissa ja Twitterissä toteutettiin viestintäkampanja. Sosiaalisen median kautta tavoitettiin myös sellaisia ihmisiä, jotka eivät aktiivisesti seuraa NJKL:n toimintaa tai kuulu jäsenjärjestöihin. Yksittäiset Facebook-päivitykset tavoittivat parhaimmillaan yli 28 000 ihmistä. Sosiaalisessa mediassa NJKL käytti tunnisteita #naisjärjestöt ja #tasaarvo100. 100 tasa-arvotekoa -juhlien yhteydessä 10.11. #tasaarvo100 -tunniste oli Suomen käytetyimpiä Twitterissä.

Facebook-sivun tykkääjien määrä kasvoi vuoden aikana reilulla kolmanneksella, ja vuoden 2017 lopussa tykkääjiä oli yli 2400. Twitter-tilillä oli noin 2500 seuraajaa (Naisjärjestöt NJKL @TerhiHeinila, lisäksi tilillä Naisjärjestöt NJKL @VainioAnniina 280 seuraajaa).

Medianäkyvyys Naisjärjestöjen Keskusliitto vahvisti yhteydenpitoa tiedotusvälineisiin ja muihin sidosryhmiin. Keskusliiton kannanotot välitettiin median edustajille ja sai aiempaa laajempaa näkyvyyttä työnsä ja naisten oikeuksien edistämiseksi. Eryteisesti esillä olivat Keskusliiton näkemykset liittyen kunta- ja presidentinvaaleihin, 100 tasa-arvotekoa -hankkeeseen ja #metoo-kampanjaan. (LIITE 6)

4. KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

Toimintavuoden aikana Naisjärjestöjen Keskusliitto seurasi aktiivisesti YK:n, EU:n ja pohjoismaista tasa-arvopolitiikkaa.

4.1 YK:n naisten asemaa käsittelevä toimikunta CSW

Erytinen painopiste kansainvälisessä tasa-arvopolitiikan seuraamisessa oli YK:n naisten asema -toimikunnan (**Commission on the Status of Women, CSW**) työskentely. 61. CSW:n pääteemana oli naisten taloudellinen voimaantuminen muuttuvassa työelämässä ja seurantateemana alkuperäiskansojen naisten voimaantuminen. Naisjärjestöjen Keskusliitto viesti näistä teemoista tiiviisti jäsenjärjestöilleen ja sosiaalisen median seuraajilleen. YK:n päämajassa New Yorkissa järjestettyyn CSW-istunnon ensimmäiseen viikkoon maaliskuussa osallistuivat Suomen virallisen delegaation asiantuntijajäsenenä puheenjohtaja **Eva Biaudet** ja pääsihteeri **Terhi Heinilä**. Eva Biaudet kuului asiantuntijajäsenenä Suomen viralliseen delegaatioon. NJKL:n hallituksen jäsen **Heli Järvinen** osallistui CSW-istunnon ensimmäiseen viikkoon eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan jäsenenä.

Naisjärjestöjen Keskusliitto oli mukana järjestämässä **12. Helvi Sipilä -seminaaria Empowered Futures – Sustainable Economies** yhteistyössä muiden naisjärjestöjen, ulkoministeriön ja Suomen YK-edustuston kanssa. Seminaari järjestettiin Suomen virallisena CSW-sivutapahtumana YK:n päämajassa New Yorkissa. Puhujina olivat pääsihteeri **Malayah Harper**, World YWCA, PhD **Sari Pekkala-Kerr**, Wellesley Centers for Women ja UN Womenin **Nancy Khweiss**. Tilaisuuden avasi peruspalveluministeri **Pirkko Mattila**. Seminaarin koordinaattorina toimii Suomen Akateemisten Naisten Liitto yhteistyössä seuraavien tahojen kanssa: NJKL, NYTKIS, Suomen UN Women ja Suomen NNKY-liitto sekä ulkoasiainministeriö ja Suomen YK-edustusto.

Eva Biaudet toimi Helvi Sipilä -seminaarissa ja Suomen ulkoministeriön alkuperäiskansojen naisten oikeudesta kulttuuriperintöön käsittelevän session (”Indigenous Peoples’ Cultural Heritage – Indigenous Peoples’ Participation and the Role of Indigenous Women in Promoting

Cultural Heritage”) puheenjohtajana. Alkuperäiskansoja käsittelevän session puhujana oli mm. YK:n tasa-arvojärjestö UN Womenin apulaispääsihteeri **Lakshmi Puri**.

NJKL osallistui vuoden 2018 Helvi Sipilä -seminaarin valmisteluun. Seminaari järjestetään teemalla Rural Women in the Changing World.

CSW-matkakuluja tuki osittain ulkoministeriö. [Naisjärjestöjen Keskusliiton 61. CSW-istunnon raportti](#)

4.2 European Women’s Lobby EWL

Naisjärjestöjen Keskusliitto osallistui kesäkuussa Brysselissä järjestettyyn European Women’s Lobbyn vuosikokoukseen ja sitä edeltävään naisiin kohdistuvan väkivallan vastaiseen seminaariin ja marssille #loudunited. Pääsihteeri Terhi Heinilä osallistui osana Nytkis ry:n koordinoimaa Suomen delegaatiota. Yleiskokoukseen osallistuivat Suomesta myös **Tiina Rosberg** (Vihreät naiset) ja European Disability Forumia EWL:n hallituksessa edustava **Pirkko Mahlamäki**. Hallituksessa ovat edustettuina EWL:n jäsenmaat ja Euroopan laajuiset EWL:n jäsenorganisaatiot. Matkakuluista vastasi European Women’s Lobby.

Tapahtumiin osallistuivat puhujina mm. maailmankuulu aktivisti ja journalisti **Gloria Steinem** ja Euroopan komission varapuheenjohtaja **Frans Timmermans** ja Euroopan neuvoston inhimillisen arvokkuuden ja tasa-arvon johtaja **Marja Ruotanen**. Euroopan unioni oli tehnyt merkittävän päätös hyväksyä Euroopan neuvoston Istanbulin sopimus 11.5.2017 ja nimennyt vuoden 2017 naisiin kohdistuvan väkivallan vastaiseksi vuodeksi.

EWL:n vuosikokouksessa naisjärjestöt Unkarista, Saksasta ja Ranskasta toivat esiin naisten oikeuksien edistämisen vaikeutumisen ja populismin nousun Euroopassa. Esillä oli mm. seksuaali- ja lisääntymisterveysoikeudet ja LGBTQB-oikeudet. Hungarian Women’s Lobby kertoi valtiontuen lopettamisesta ja järjestöjen meneillään olevasta arviointiprosessista.

EWL vaikuttaa EU:n tasa-arvopolitiikkaan ja toimii yhteistyössä eri eurooppalaisten toimielinten kanssa, tarjoaa monia työkaluja myös kansalliseen tasa-arvotyöhön ja eri kampanjoihin kuten naisiin kohdistuva väkivalta, talouden tasa-arvo ja sukupuolisensitiivinen budjetointi, päätöksenteko, maahanmuuttaja- ja pakolaisnaisten asema, seksuaali- ja lisääntymisterveysoikeudet ja prostituutio.

Pääsihteeri Terhi Heinilä osallistui myös Euroopan investointipankin ja European Women's Lobbyn keskusteluun Euroopan investointipankin sukupuolten tasa-arvon strategiasta ja naisten taloudellisesta voimaantumisesta.

[Raportti EWL-vuosikokouksesta ja seminaarista 2017](#). Artikkelin NJKL:n kesäkuun uutiskirjeessä: [Tasa-arvotiedoilla vaikutusta](#)

4.3 Muu kansainvälinen toiminta

Unescon seminaari naisten johtajuudesta ja voimaantumisesta

Puheenjohtaja **Eva Biaudet** osallistui presidentti **Tarja Halosen** kanssa Pariisissa Unescon pääjohtaja **Irina Bokovan** kutumana puhujana Unescon seminaariin UNESCO's Soft Power Today: Fostering Women's Empowerment and Leadership. Seminaarissa hyväksyttiin Unescon lupaus sukupuolten tasa-arvosta: [UNESCO'S PROMISE FOR GENDER EQUALITY](#).

Projektipäällikkö **Liisa Ketolainen** osallistui ETYJin Demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston (ODIHR) järjestämään tasa-arvoasiantuntijoille suunnattuun konferenssiin Barcelonassa. Tilaisuuteen osallistui aktiiveja julkiselta ja kolmannelta sektorilta sekä akatemiasta noin 30 maasta. Konferenssin lopputulemana tuotetaan ETYJin jäsenmaille suosituksia moniperustaisen syrjinnän paremmaksi huomiointiksi.

Naisjärjestöjen Keskusliitto esitteli toimintaansa naisten oikeuksien puolesta ja mm. 100 tasa-arvotekoa –hanketta mm. Kroatian eri ministeriöiden tasa-arvovastaavista koostuville toimijoille ja japanilaiselle TTK-naisjärjestölle. Kroatiassa aloitettiin oma 100 tasa-arvotekoa –hanke. Keskusliitto esitteli toimintaansa Turkin kansanedustajille (tasa-arvovaliokunta). Parlamenttienvälinen liitto IPU yhteistyössä YK:n tasa-arvojärjestön UN Women’in kanssa tukee Turkin parlamenttia sukupuolten välisen tasa-arvon edistämiseksi. Projektin tavoitteisiin kuuluu Turkin parlamentin tasa-arvovaliokunnan kapasiteetin rakentaminen, ja yleisemmin tasa-arvon valtavirtaistamisyritysten tukeminen Turkissa.

Liisa Ketolainen osallistui kolmipäiväiseen, pohjoismaiseen Det nya Norden -ohjelmaan Hanasaassa Espoossa toukokuussa. Ohjelman teemana oli inklusio ja osallistujat esittelivät erilaisia pohjoismaisia hankkeita eri ryhmien osallistamisen parantamiseksi. Ketolainen esitteli 100 tasa-arvotekoa -hanketta ja Naisjärjestöjen Keskusliiton työtä.

IWG - International Working Group on Women and Sport

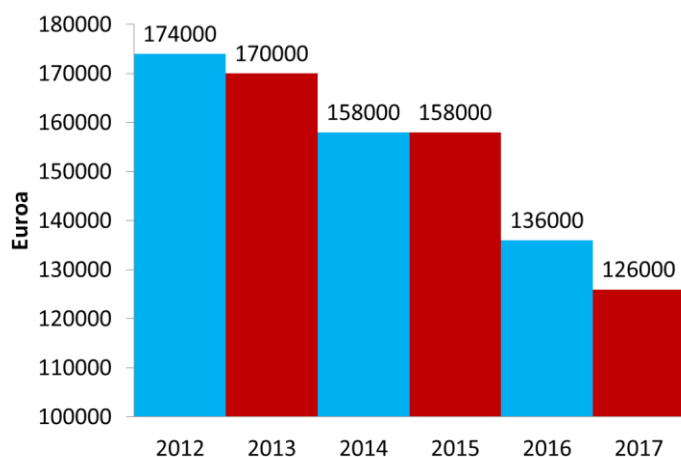
Naisjärjestöjen Keskusliiton pääsihteeri **Terhi Heinilä** osallistui Kansainvälisen naisliikuntaverkosto IWG:n (International Working Group on Women and Sport) johtoryhmän kokoukseen ja kansalliseen naisurheiluseminaariin (Japan Women’s Sport Leadership Conference) Tokiossa 5.-9.4.2017. Urheilu haluaa toimia koko yhteiskunnan sukupuolten tasa-arvon kehittäjänä Japanissa. Japanilla on naisten oikeuksien suhteen paljon kehitettävää koko yhteiskunnassa. Japani on sukupuolten tasa -arvon toteuttamisessa kansainvälisesti vasta sijalla 111. Japanin urheilu valmistautuu Tokion 2020 olympialaisiin ja paralympialaisiin ja joutuu huomioimaan Kansainvälisen olympiakomitean velvoitteet naisten urheilun ja koko roolin parantamisesta. Japanin viisi keskeisintä urheilutahoa allekirjoitti urheilun **Brighton plus Helsinki** -tasa-arvo julistuksen ja suositukset yhdessä IWG:n (International Working Group on Women and Sport, Brighton plus Helsinki Declaration on Women and Sport 2014) kanssa 11.4.2017 Tokiossa. [Raportti konferenssista ja IWG-johtoryhmän kokouksesta.](#) Matkakustannuksista vastasivat Suomen Olympiakomitea ja Japanin Juntendon yliopisto.

5. TOIMINTARESURSSIEN TURVAAMINEN JA HALLINNON KEHITTÄMINEN

5.1 Talouskertomus

Naisjärjestöjen Keskusliiton merkittävin rahoituslähde oli valtion talousarviossa opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) kautta osoitettu toiminta-avustus. Avustus on laskenut merkittävästi useana vuonna peräkkäin, mm. 14 prosenttia vuonna 2016. Vuonna 2017 toiminta-avustus laski 10 000. Kun avustus oli vuonna 2012 174 000 euroa ja vuonna 2015 158 000 euroa, oli se vuonna 2017 vain 126 000 euroa (haettu 158 000 euroa).

Naisjärjestöjen keskusliiton saama valtionapu 2012–2017

Naisjärjestöjen Keskusliitto neuvotteli laajasti eri tahojen kanssa naisjärjestöjen valtionavun tason nostamiseksi ja piti tilannetta resursseista esillä kaikessa vaikuttamistyössä. Hallitus mietti vaihtoehtoisia rahoitusmuotoja ja sopeutti toiminnan budjettiin. Kiinteät kulut oli jo aiemmin minimoitu. On myös huomattava, että suuri osa työstä tehdään vapaaehtoisvoimin ja että työntekijöiden palkkataso on alhainen.

Puheenjohtaja **Eva Biaudet** teki 29.9.2017 kansanedustajana aloitteen määrärahan lisäämiseksi naisjärjestöille Naisjärjestöjen Keskusliitto – Kvinnorganisationernas Centralförbundet ry, NYTKIS - Naisjärjestöt yhteistyössä ry ja Monika-Naiset liitto ry. Aloitteessa pyydettiin yhteensä 450 000 euroa kolmen järjestön kesken jaettavaksi ja sen allekirjoitti 28 kansanedustajaa. Määrärahan lisäämistä perusteltiin sillä, että naisjärjestöjen valtionavustus on ollut verrattuna muihin kansalaistoiminnan kansallisiin kattojärjestöihin hyvin matala, ja se on lisäksi laskenut merkittävästi viime vuosina. Resurssien vähyyden vuoksi ei ole ollut mahdollista palkata tarpeeksi työntekijöitä tai toimia toivotulla tasolla tai teholla, vaikka naisjärjestöt ovat tasa-arvon arvostettuja, aktiivisia ja rohkeita toimijoita ja toimivat tiiviissä yhteistyössä niin jäsenjärjestöjensä kuin muiden kansalaisjärjestöjen, julkisen hallinnon ja yksityisen sektorin kanssa. Eduskunta teki päätöksen 150 000 lisämäärärahasta.

Muita NJKL:n tuloja ovat muun muassa jäsenjärjestöjen jäsenmaksut. Keskusliiton omistama huoneisto Mannerheimintie 40 A 17 on ollut vuokrattuna Tmi Psykoterapeutti Ritva Piiraiselle 1.7.2011 lähtien. Kiinteistö Oy Mannerheimintie 40 A 15 on ollut vuokrattuna African Care ry:lle 1.7.2010 alkaen. Mannerheimintie 40 A 16 vuokralaisena jatkoi terapeutti Riitta Martsola.

Naisjärjestöjen Keskusliitto sai vuonna 2017 hanketukia seuraavasti:

100 tasa-arvotekoa -hanke: Suomi 100 -valtionapu 30 000 euroa, opetus- ja kulttuuriministeriö 40 000 euroa. Lisäksi tasa-arvoasiain neuvottelukunta käytti omassa toiminnassaan 20 000 euroa 100 tasa-arvotekoa -hankkeeseen. NJKL laskutti neuvottelukuntaa toteutuneista kuluista. Uudenmaanliitto (Uudenmaan alueen kuntien 100 tasa-arvotekoa-hankkeen työstämistä varten) 10 000 euroa. Ulkoministeriö 1127 euroa ETYJ-valtionapua (100 tasa-arvotekoa kevätkatsauksen tarjoilukuluihin).

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi 100 tasa-arvotekoa -jatkohankkeelle, Tasa-arvotekojen vaikuttavuutta 2018 -2019, 115 000 euroa.

Naisjärjestöjen sote-klinikka: Jenny ja Antti Wihurin rahasto 10 000 euroa. **Miten digitalisaatio voi edistää sukupuolten tasa-arvoa? (vuodelle 2018)** Jenny ja Antti Wihurin rahasto 10 000 euroa.

61. YK:n naisten asema –toimikunnan istuntoon osallistuminen: ulkoministeriön ETYJ-tuki 1700 euroa.

Naisjärjestöjen Keskusliitto päätti hakea rahankeruulupaa. Jatkossa kerättävät varat käytetään Naisjärjestöjen Keskusliiton toiminnan tukemiseen. Samoin Keskusliitto päätti avata verkkosivuilleen mahdollisuuden testamenttilahjoituksiin. Keskusliitto poistettiin arvonlisäverovelvollisten rekisteristä.

Tuloslaskelma osoittaa 3011 euron ylijäämää. Tarkempi selvitys keskusliiton taloudesta ja omaisuudesta löytyy tuloslaskelmasta ja taseesta.

Kiitos tukijoille, yhteistyökumppaneille ja jäsenjärjestöille Naisjärjestöjen Keskusliitto kiittää vuoden 2017 yhteistyökumppaneitaan ja taloudellisia tukijoitaan toimintansa mahdollistamisesta. Suuri kiitos kuuluu yhteistyökumppaneillemme eri tilaisuuksissa: tasa-arvoasiain neuvottelukunta, opetus- ja kulttuuriministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, ulkoministeriö, Helsingin yliopisto, eduskunta ja eduskunnan naisverkosto, Suomi 100,

Yleisradio, Kuntaliitto, Tiedekeskus Heureka, Eurooppasali, Uudenmaan liitto ja Uudenmaan ELY-keskus, Keksi Agency Oy.

Kaiken toiminnan on mahdollistanut tiivis yhteistyö Naisjärjestöjen Keskusliiton jäsenjärjestöjen kanssa. Ilman jäsenjärjestöjen vahvaa osallistumista ja panostusta yhteiseen työhön, ei Naisjärjestöjen Keskusliiton toiminta olisi ollut mahdollista.

5.2 HALLINTO

Kunniapuheenjohtaja

Ministeri Marjatta Väänänen 2011

Kunniajäsenet

Valtiopäiväneuvos Elsi Hetemäki-Olander, 1995

Varatuomari Tuulikki Petäjaniemi, 1995

Varatuomari Anneli Winter-Mäkinen, 1995

Opetusneuvos Raili Malmberg, 2001

Ministeri Elisabeth Rehn, 2001

Professori Päivi Setälä, 2001 +7.3.2014

Kansanedustaja Sirkka-Liisa Anttila, 2006

VTM Leena Krohn, 2006

LL Laura Finne-Elonen, 2011

Tuija-Riitta Lindholm, 2011

Varatoimitusjohtaja Leena Linnainmaa, 2011

Pastori Leena Salmensaari, 2011

Hallitus

Hallitus kokoontui toimintakertomusvuonna 6 kertaa, minkä lisäksi järjestettiin 2 sähköpostikokousta. Kokouksen 3/2017 strategista valmistelua johti **Leena Paananen**. Naisjärjestöjen Keskusliiton hallitus kuuli kokouksissaan seuraavia asiantuntijoita: tasa-arvovaltuutettu **Jukka Maarianvaara** (teemoina samapalkkaisuus, perhevapaaudistus, työ- ja koulutusalojen segregatio, naisiin kohdistuva väkivalta, vihapuhe), Seta ry:n pääsihteerin **Kerttu Tarjamo** (Setan toiminta, sukupuolten moninaisuus, translaki) ja tasa-arvon suurlähettiläs **Anne Meskanen** (kansainvälinen tasa-arvopolitiikka, naisten ja tyttöjen taloudellinen voimaannuttaminen ja poliittinen osallistuminen, 1325 – Naiset, rauha ja turvallisuus -työ ja naisten saaminen mukaan konfliktinratkaisuun, seksuaali- ja lisääntymisterveys ja naisiin kohdistuva väkivalta).

	Toimikaudet	Läsnäolo kokouksissa
Puheenjohtaja		
Kansanedustaja Eva Biaudet	2016–2018	7
Varapuheenjohtajat		
Erikoissairaanhoidtaja Elina Suonio-Peltosalo (Kokoomuksen Naisten Liitto ry)	2012–2017	4
Rikosoikeuden professori emerita Terttu Utriainen (Zonta International Piiri 20 ry)	2013–2018	7

Jäsenet

Puheenjohtaja Nina Hahtela (Suomen sairaanhoitajaliitto ry)	2017–2019 (20.11.2017 alkaen)	2
FM, Oik.yo Katariina Heikkinen (Naisten Linja Suomessa ry)	2016–2018	7
Kansanedustaja Heli Järvinen (Suomen Yrittäjänaiset ry)	2012–2017	4
Viestintäkonsultti Satu Keiski-Toni (Suomen Akateemisten Naisten Liitto ry)	2015–2017	7
FM, VTM Anna-Mari Kivimäki (Suomen Naisyhdistys ry)	2016–2018	4
Toimittaja Päivi Nikkilä (Naistoimittajat ry)	2014–2019	5
Neuvotteleva virkamies Elina Palola (Eurooppalaiset ry)	2012–2017	6
Toiminnanjohtaja Sonja Raunio (Tunne rintasi ry)	2017–2019	4
Puheenjohtaja Millariikka Rytkönen (Suomen kätilöliitto ry)	2017 (19.11.2017 saakka)	5
Opetusneuvos Riikka Vacker (Marttaliitto ry)	2014–2019	6
Nuorisopedagogi Pia Öhman (Suomen NNKY-liitto ry)	2013–2018	5

Tilintarkastajat

Varsinainen KHT Hannele Stenmark (BDO Oy)
Varalla KHT Pertti Hiltunen (BDO Oy)

Toiminnantarkastajat

Varsinainen Pirta Hulsi
Varalla Leena Jääskeläinen

Keskusliiton toimisto

Toimisto sijaitsee Naisasialiitto Unionin tiloissa osoitteessa Fredrikinkatu 39 C 22, 00120 Helsinki.

Työntekijät

Pääsihteeri	LitM Terhi Heinilä
Järjestösihteeri (2.6.2017 saakka, jäi 5.6.2017 vapaalle)	VTM Anniina Vainio
Projektikoordinaattori (9.1.–12.5.2017, osa-aikainen)	
Järjestösihteeri (22.5.2017 alkaen, Anniina Vainion sijaisuus)	VTK Anni Hyvärinen
Korkeakouluharjoittelija (31.1.2017 saakka)	HTK Anni Yrjänheikki
Korkeakouluharjoittelija (28.8.–31.12.2017)	VTK, 18.11.2017 VTM Susanna Luukinen

Projektipäällikkö, 100 tasa-arvotekoa
(9.1.2017 lähtien, paluu opintovapaalta)

VTK Liisa Ketolainen

Projektikoordinaattori, 100 tasa-arvotekoa
(31.5.2017 saakka)

VTM Hanna Kemppainen

Työterveyspalvelut ostettiin vuonna 2017 Diacor terveystalot Oy:ltä, joka toimintavuoden aikana muuttui Terveystaloksi. Terveystalon valtakunnallinen palveluverkosto oli käytössä 1.6.2017 alkaen.

Taloushallinnon palvelut on toimintavuoden aikana ostettu Necarex Oy:ltä.

Työvaliokunta ja toimikunnat

Työvaliokunta

Eva Biaudet, pj

Elina Suonio-Peltosalo, vpj

Terttu Utriainen, vpj

Satu Keiski-Toni

Katariina Heikkinen

Riikka Vacker

sihteerinä Terhi Heinilä

Vaikuttaminen, viestintä ja kansainväliset asiat -toimikunta

Satu Keiski-Toni (pj)

Päivi Nikkilä

Leea Paija

sihteerinä Terhi Heinilä

Järjestöasioiden ja talouden -toimikunta

Riikka Vacker (pj)

Pia Öhman

Birgitta Kervinen

Lisäksi muita erikseen kutsuttavia asiantuntijoita

sihteerinä Terhi Heinilä

Henkilöstöasioiden toimikunta

Terttu Utriainen (pj)

Katariina Heikkinen

Anna-Mari Kivimäki

Sonja Raunio

Pia Öhman

sihteerinä Terhi Heinilä

Ad hoc -nuorisotoimikunta

Katariina Heikkinen (pj)

Anna-Mari Kivimäki

Sonja Raunio

sihteerinä Anni Hyvärinen

Toimikuntien toiminta vuonna 2017

Työvaliokunta

Työvaliokunta valmisteli Naisjärjestöjen Keskusliiton vaikuttamista, viestintää ja tapahtumia, ja työvaliokuntaa konsultoitui hallituksen työskentelyssä ja muissa valmistelutehtävissä säännöllisesti sähköpostitse. Työvaliokunnan jäsenet toimivat NJKL:n edustajina eri tehtävissä sidosryhmien kokouksissa ja muissa tilaisuuksissa. Työvaliokunnassa toimivat puheenjohtaja **Eva Biaudet** ja varapuheenjohtajat **Elina Suonio-Peltosalo** ja **Terttu Utriainen**, toimikuntien puheenjohtajat **Katariina Heikkinen**, **Satu Keiski-Toni**, **Riikka Vacker** ja sihteerinä pääsihteerinä.

Vaikuttaminen, viestintä ja kansainväliset asiat -toimikunta

Järjestö- ja viestintätoimikunta kokoontui kaksi kertaa. Kokousten välillä toimikunta työsti asioita sähköisesti. Toimikunta pj. **Satu Keiski-Tonin** johdolla valmisteli viestinnän strategian hallitukselle ja esitteli sen vuosikokoukselle. Strategiassa tarkasteltiin mm. viestinnän tavoitteita, yhteiset sanomia, viestinnän periaatteita, kehittämistä ja toimenpiteitä sekä tarkasteli viestinnän onnistumista. Toimikunta linjasi ja yhdessä toimiston kanssa tehosti merkittävästi medialle suunnattua viestintää.

Järjestö- ja taloustoimikunta

Taloustoimikunta kokoontui kolme kertaa, seurasi tarkasti taloudellista tilannetta koko vuoden ajan, suunnitteli ja teki toimenpiteitä talouden tasapainottamiseksi sekä haki uusia tulolähteitä. Taloustoimikunta pj. **Riikka Vackerin** johdolla kuuli asiantuntijana Naisjärjestöjen Keskusliiton kunniajäsenä, Keskuskauppakamarin varatoimitusjohtaja Leena Linnainmaata.

Toimikunta tarkasteli Naisjärjestöjen Keskusliiton vaikuttamistyön, kumppanuuksien ja brändin vaikuttavuutta sekä sitä, miten saadaan järjestön sisäinen, vielä käyttämätön jäsenjärjestöjen potentiaali ja voima esille vaikuttamistyössä ja miten saadaan koko yhteiskunta, eri alojen ja hallinnon tasojen päättäjät ja vaikuttajat mukaan tukemaan tasa-arvotyön edistämistä positiivisilla taloudellisilla päätöksillä. Samoin keskusteltiin liiton keskeisimmistä strategisista kumppanuuksista.

Henkilöstöasioiden toimikunta

Henkilöstöasioiden toimikunta kokoontui kaksi kertaa ja laati pj. **Terttu Utraisen** johdolla henkilöstöpoliittiset linjaukset osaksi vuonna 2017 päivitettyä hallinto- ja taloussääntöä. Toimikunta osallistui keskeisimpiin vuoden aikana tehtyihin henkilöstörekrytointeihin.

Ad hoc -nuorisotoimikunta

Nuorisotoimikunta kokoontui pj. Katariina Heikkisen johdolla vuoden aikana yhden kerran ja piti yhteyttä eri kokousten ja tapahtumien yhteydessä. Toimikunnan tehtävänä oli pohtia, miten Naisjärjestöjen Keskusliitto voisi olla kiinnostavampi toimija nuorten silmissä ja mitä keskusliitto tarjoaa nuorille. Nuorten mukaan saaminen nähtiin tärkeänä NJKL:n tulevaisuuden, toiminnan jatkuvuuden ja erilaisten naisryhmien tavoittamisen kannalta. Toimikunta nosti muistionsa viisi konkreettista tapaa edistää tavoitettaan: hallituksen sisäisen mentorointiohjelman kehittäminen ja käyttöönotto, turvallisemman tilan periaatteet, nuorisovaikutusten arviointi -työkalun kehittäminen ja käyttöönotto, sukupuolten moninaisuus nais erityisten kysymysten rinnalla sekä rakenteellisen syrjinnän poistamisen lähettiläs. Työryhmän aloitteesta hallitus kutsui Setan pääsihteerin **Kerttu Tarjamon** keskustelemaan sukupuolen moninaisuuden teemasta hallituksen lokakuun kokoukseen. Moninaisuusnäkökulma huomioitiin myös keskusliiton vuosikokouksen julkilausumassa, jossa vaadittiin sukupuolen moninaisuuden tunnistamista ja translain välitöntä uudistamista.

Vaalivaliokunta

Vaalivaliokuntaan valittiin syyskokouksessa 17.11.2016:

Pirjo-Liisa Penttinen	Suomen NNKY-Liitto ry
Merja Laitinen	Lastentarhanopettajaliitto LTOL ry
Eija Viitanen	Suomen Keskustanaiset ry
Salla Tuominen	Zonta International Piiri 20 ry
Lea Sairanen	Marttaliitto ry

Puheenjohtajaksi valittiin **Pirjo-Liisa Penttinen**. Sihteereinä toimivat järjestösihteerit Anniina Vainio (5.6.2017 saakka) sekä Anni Hyvärinen (5.6.2017 alkaen). Vaalivaliokunta kokoontui kaksi kertaa, minkä lisäksi vaalivaliokunta sopi sähköpostitse menettelytavasta koskien Millariikka Rytkösen hallituspaikan täyttämistä syyskokouksessa 20.11.2017.

6. LIITON VUOSIKOKOUS

Vuosikokous

Naisjärjestöjen Keskusliiton vuosikokous 2017 järjestettiin 20.11.2017 Tiedekeskus Heurekassa Vantaan Tikkurilassa. Osallistujilla oli mahdollisuus tutustua juuri avautuneeseen [Tiedekeskus Heurekan ja Sitran yhteisnäyttelyyn Seitsemän sisarusta tulevaisuudesta](#). Vuosikokousta ennen järjestettiin keskustelutilaisuus, jossa puhuivat NJKL:n varapuheenjohtaja **Terttu Utriainen**, Tiedekeskus Heurekan toimitusjohtaja **Tapio Koivu** sekä THL:n tutkimuspäällikkö **Minna Salmi**. Salmi esitteli vuosikokoukselle tutkimustietoa ajankohtaisesta perhevapaaudistuksesta. Vuosikokouksen puheenjohtajaksi oli kutsuttu 95 vuotta täyttävän Suomen Akateemisten Naisten Liiton puheenjohtaja **Tuija Brax**.

Vuosikokouksen avasi varapuheenjohtaja [Terttu Utriainen puheella naisjärjestöjen ajankohtaisesta tasa-arvotilanteesta](#). Vuosikokous hyväksyi vuoden 2016 tilinpäätöksen, toimintasuunnitelman ja tulo- ja menoarvion vuodelle 2018 yksimielisesti muutoksitta. Järjestö- ja taloustyöryhmän pj. **Riikka Vacker** esitteli vuoden 2016 talouden, Viestintä, vaikuttaminen ja kansainväliset asiat -työryhmän pj. **Satu Keiski-Toni** vuoden 2018 viestinnän, pääsihteeri **Terhi Heinilä** toimintakertomuksen ja toimintasuunnitelman, järjestösihteeri **Anni Hyvärinen** jäsenjärjestöasiat ja projektipäällikkö **Liisa Ketolainen** 100 tasa-arvotekoa -hankkeen. Vuosikokouksessa valittiin neljä hallituksen jäsentä kolmivuotiskaudeksi 2018–2020 erovuoroisten tilalle. Erovuorossa ovat seuraavat hallituksen jäsenet:

Järvinen, Heli	2015–2017, 2012–2014 (kaudet täynnä)
Suomen Yrittäjänaiset ry	
Keiski-Toni, Satu	2015–2017
Suomen Akateemisten Naisten Liitto ry	
Palola, Elina	2015–2017, 2012–2014 (kaudet täynnä)
Eurooppalaiset ry	
Suonio-Peltosalu, Elina	2015–2017, 2012–2014 (kaudet täynnä)
Kokoomuksen Naisten Liitto ry	

Millariikka Rytkönen valittiin Tehy ry:n puheenjohtajaksi ja jätti Kättilöliiton puheenjohtajuuden ja ilmoitti erostaan Naisjärjestöjen Keskusliiton hallituksesta 19.11.2017 lähtien. Vaalivaliokunnan esityksen mukaan hallitusvaalissa viidenneksi eniten ääniä saanut valittiin hallitukseen Millariikka Rytkösen loppukaudeksi 2017–2019.

Vuosikokousosallistujia oli 86 yhteensä 39 jäsenjärjestöstä. Äänivaltaisia kokousedustajia oli 66. Lisäksi läsnäolo- ja puheoikeus myönnettiin 20 äänivallattomalle osallistujalle. Vaalissa oli mukana 10 ehdokasta. Heistä 1.1.2018 alkavalle kolmivuotiskaudelle valituiksi tulivat:

hallituksen jäsen **Helena Aaltonen** Suomen Keskustanaiset ry
järjestösuunnittelija **Tiina Hedren** Kuurojen Liitto ry
jatkokaudelle **Satu Keiski-Toni** Suomen Akateemisten Naisten liitto ry
puheenjohtaja **Bahar Mozaffari** Monika-Naiset liitto ry

Millariikka Rytkösen tilalle valittiin jäljellä olevalle kaksivuotiskaudelle puheenjohtaja **Nina Hahtela**, Suomen sairaanhoitajaliitto ry. Nina Hahtelan hallituskausi alkoi välittömästi.

Vuosikokous päätti vuoden 2018 vaalivaliokunnan kokoonpanoksi: **Merja Laitinen** (Lastentarhanopettajaliitto LTOL ry), **Pirjo-Liisa Penttinen** (Suomen NNKY-liitto ry), **Lea Sairanen** (Marttaliitto ry), **Salla Tuominen** (Zonta International Piiri 20 ry) ja **Eija Viitanen** (Suomen Keskustanaiset ry).

Toiminnantarkastajana vuosina 2015–2017 toiminut Pirta Hulusi (Voimisteluliitto) ilmoitti jättävänsä tehtävän. Liiton tilintarkastajana vuonna 2018 jatkaa KHT **Hannele Stenmark** ja varatilintarkastajana KHT **Pertti Hiltunen**. Toiminnantarkastajaksi valittiin **Mira Keränen** (Voimisteluliitto) ja varatoiminnantarkastajana jatkaa **Leena Jääskeläinen** (Kokoomuksen Naisten Liitto).

Vuosikokous hyväksyi seuraavat julkilausumatekstit:

- [Naisjärjestöt vaativat naisten moninaisuuden tunnistamista – translaki uudistettava](#) (Translakia käsittelevään lausuntoon tulee pöytäkirjaan lisätä huomio, että otsikosta käytiin keskustelua.)
- [Tasavallan presidentti – TASA-ARVOJOHTAJA](#)

Uudet säännöt toiminnassa

Vuonna 2016 hyväksytty sääntöuudistus astui voimaan vuoden 2017 alusta. Uusien sääntöjen mukaisesti vuonna 2017 järjestettiin yksi vuosikokous ja hallituksen jäsenten kausien määrä rajattiin kahteen peräkkäiseen kolmivuotiskauteen. Samalla otettiin käyttöön sähköiset kokouskutsut. [Naisjärjestöjen Keskusliiton säännöt](#)

Naisjärjestöjen Keskusliiton hallitus hyväksyi uudistetun liiton hallinto- ja talousohjesäännön.

JÄSENJÄRJESTÖT

Naisjärjestöjen Keskusliiton jäsenjärjestöt 31.12.2017

- [African Care ry](#)
- [Architecta, Suomen Naisarkkitehtien Yhdistys - Finlands Kvinnliga Arkitekters Förening ry](#)
- [Business and Professional Women Finland \(BPW\) ry](#)
- [Eurooppalaiset ry](#)
- [Finlands svenska Marthaförbund rf](#)
- [FinnWID – Naiset kehitystyössä ry](#)
- [Helsingin Saskia ry](#)
- [Imetyksen tuki ry](#)
- [Insinöörien rouvat ry](#)
- [Kalevalaisten Naisten Liitto ry](#)
- [Kokoomuksen Naisten Liitto ry](#)
- [Kotitalousopettajien liitto - Hushållslärarnas förbund ry](#)
- [Kuluttajaekonomistit ja teknologit ry \(COTES\)](#)
- [Kuurojen Liitto ry](#)
- [Käkisalmen Kaupungin Rouvasväen Yhdistys ry](#)
- [Lastentarhanopettajaliitto LTOL - Barntädgårdsläraryrbundet BTLF ry](#)
- [Lyömätön Linja Espoossa ry](#)
- [Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry](#)
- [Marttaliitto ry](#)
- [Monaliiku - Monikansallisten naisten hyvinvointi ja liikunta ry](#)
- [Monika-Naiset liitto ry](#)
- [Mothers in Business MiB ry](#)
- [Naisagronomit ry](#)
- [Naisjuristit - Kvinnliga jurister ry](#)
- [Naismetsänhoitajat ry](#)
- [Naisopiston Ystävät ry](#)
- [Naisten Kulttuuriyhdistys ry](#)
- [Naisten Linja Suomessa ry](#)
- [Naistenkartano ry](#)
- [Naisteologit ry](#)
- [Naistoimittajat ry](#)
- [Nicehearts ry](#)
- [Perussuomalaiset Naiset ry](#)
- [Puutarhanaiset - Trädgårdskvinnorna ry](#)
- [Rusetti – Vammaisten naisten valtakunnallinen yhdistys ry](#)
- [Soroptimist International Finland ry](#)
- [Suomalainen Naisliitto ry](#)
- [Suomen Akateemisten Naisten Liitto - Finlands Kvinnliga Akademikers Förbund ry](#)
- [Suomen Delta Kappa Gamma -yhdistys ry](#)
- [Suomen Keskustanaiset ry](#)
- [Suomen Kosmetologien Yhdistys - Kosmetologföreningen i Finland ry](#)
- [Suomen Kristillisdemokraattiset \(KD\) Naiset ry](#)
- [Suomen Kätilöliitto - Finlands Barnmorskeförbund ry](#)
- [Suomen Naishammaslääkärit ry](#)
- [Suomen Naislääkäriyhdistys - Finlands kvinnliga läkares förening ry](#)
- [Suomen Naisyhdistys ry](#)
- [Suomen Nuorten Naisten Kristillisten Yhdistysten Liitto ry](#)
- [Suomen sairaanhoitajaliitto ry](#)
- [Suomen Valkonauhaliitto - Förbundet Vita Bandet i Finland ry](#)
- [Suomen Voimisteluliitto ry](#)

- [Suomen Yrittäjänaiset ry](#)
- [Svenska Kvinnoförbundet rf](#)
- [Tekstiiliopettajaliitto ry](#)
- [Tunne rintasi ry](#)
- [Vaikuttajaverkosto WoMan ry](#)
- [Vihreät Naiset ry](#)
- [Women in Film & Television Finland](#)
- [WIZO rf](#)
- [ZONTA International Piiri 20 ry](#)

Yhteensä 59 järjestöä, joissa on yli 400 000 henkilöjäsentä

Muutokset jäsenkunnassa

Toimintavuoden 2017 aikana Monaliiku - Monikansallisten naisten hyvinvointi ja liikunta ry, Mothers in Business MiB ry ja FinnWID – Naiset kehitystyössä ry liittyivät jäseniksi Naisjärjestöjen Keskusliittoon. Naisten Idea- ja Keksintöliitto ry ja Naisyrittäjyyskeskus ry ovat lopettaneet toimintansa, joten ne poistettiin myös Naisjärjestöjen Keskusliiton jäsenistöstä vuonna 2017. Maanpuolustusnaisten Liitto ry erosi Naisjärjestöjen Keskusliitosta 1.1.2017 lähtien.

Jäsenjärjestöjen merkkivuodet 2017

Architecta, Suomen Naisarkkitehtien Yhdistys - Finlands Kvinnliga Arkitekters Förening ry 75 vuotta

Suomalainen Naisliitto ry 110 vuotta

Suomen Akateemisten Naisten Liitto – Finlands Kvinnliga Akademikers Förbund ry 95 vuotta

Suomen Naislääkäriyhdistys - Finlands kvinnliga läkares förening ry 70 vuotta

Svenska Kvinnoförbundet rf 110 vuotta

Tunne rintasi ry 25 vuotta

Suomen Yrittäjänaiset ry 70 vuotta

LIITE 1 Kannanotot, tiedotteet, lausunnot ja kuulemiset

Kannanotot ja tiedotteet

- Naisjärjestöjen Keskusliiton kuntavaalitavoitteet
- 28.2.2017 Tiedote: Naisjärjestöjen Keskusliitto: Kuntapäätäjiksi tarvitaan lisää naisia
- 6.3.2017 Ennakkotiedote: Kaduilla – Kotona – Netissä – TURVASSA!
- 7.3.2017 Tiedote: Naisiin kohdistuva väkivalta poistettava Suomesta Kaduilla – Kotona – Netissä – TURVASSA!
- 8.3.2017 Kannanotto: Alaikäisten pakkoavioliitot lopetettava myös Suomessa
- 11.5.2017 Kannanotto: Naiset kantavat suhteettoman suuren osan sote-uudistuksen kustannuksista
- 13.6.2017 Naisjärjestöjen Keskusliitto NAPE-toimikunnan järjestöyöpajassa 13.6.2017
- 18.8.2017 Kannanotto: Perhevapaat uudistettava riittävin resurssein
- 10.11.2017 Tiedote: 100 tasa-arvotekoa -hanke keräsi yli 250 tekoa
- 20.11.2017 Vuosikokouksen julkilausuma: Naisjärjestöt vaativat naisten moninaisuuden tunnistamista – translaki uudistettava
- 27.11.2017 Vuosikokouksen julkilausuma: Tasavallan presidentti – tasa-arvojohtaja
- 29.11.2017 Kannanotto: Naisjärjestöjen Keskusliitto vaatii konkreettisia toimia seksuaalisen häirinnän poistamiseksi

Lausunnot

- 28.3.2017 Lausunto hallituksen esityksestä asiakkaan valinnanvapaudesta
- 27.4.2017 Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle turvakotilaiksi: Naisiin kohdistuva väkivalta mainittava uudessa turvakotilaissa
- 31.8.2017 Lausunto ihmiskaupan vastaisen toiminnan koordinaation jatkon järjestämisestä
- 26.10.2017 Lausunto yhteenvedosta Istanbulin sopimuksen toimeenpano-ohjelmaan esitetyistä toimenpiteistä
- 1.12.2017 Lausunto lapsenhuoltolain uudistamisesta

Kuulemistilaisuudet

- 13.6.2017 Ulkoministeriön Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjunnan toimikunnan järjestöyöpaja
- 16.6.2017 Ulkoministeriön kuuleminen Suomen kahdeksannen CEDAW-sopimuksen määräaikaisraportin valmistelusta
- 17.8.2017 Ulkoministeriön UPR-kuuleminen
- 13.9.2017 Ulkoministeriön kuuleminen, Suomen painopisteet YK:n 72. yleiskokouksen istunnossa
- 16.10.2017 Sosiaali- ja terveysministeriön kuulemistilaisuus tasa-arvolain uudistamisesta
- Kuulemistilaisuuksissa NJKL:ää edusti pääsihteeri Terhi Heinilä.

LIITE 2 100 tasa-arvotekoa -hankkeen loppuraportti liitteinen löytyy [verkosta](#).

LIITE 3 100 tasa-arvotekoa -hankkeessa tehdyt tasa-arvot

- [Siirtyminen sukupuolineutraaliin kieleen / Aamulehti](#)
- [Naisia itsenäiseen toimintaan voimaannuttava Meidän perhe -toiminta / African Care ry](#)
- [Aluekehityskysymyksiin painottuva tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasiantuntija -koulutus / AGORA ja TASOVA](#)
- [Tasa-arvokiertue työpaikkojen tasa-arvosta / Akava, SAK ja STTK](#)
- [Tasa-arvolähtetiedotus-kampanja / Akavan Erityisalat ry](#)
- [Kuntatutkimus naisiin kohdistuvasta väkivallasta / Amnesty Internationalin Suomen osasto ry](#)
- [Teemakeskustelu naisten asemasta politiikassa ja rauhanneuvotteluissa Balkanilla / Belgrade Fund for Political Excellence](#)
- [Koulutushanke yli 50-vuotiaille korkeakoulutetuille työttömille naisille / BPW Finland – Suomen liike- ja virkanaisten liitto ry](#)
- [Tutkimus tasa-arvon toteutumisesta eduskunnassa / Eduskunta](#)
- [Moona Oirepäiväkirja -sovellus / Endometriosisyhdystys](#)
- [Tarinakengät -näyttely naisten kokemasta väkivallasta / Ensi- ja turvakotien liitto](#)
- [Tasa-arvopalkinto TASSU / Espoon kaupunki](#)
- [10 faktaa-tasa-arvosta -paneelikeskustelu / Eurooppalaiset ry](#)
- [WOW – Women of the World Finland -festivaali sekä Suuri tasa-arvon juhla / Feministinen ajatushautomo Hattu, Tampere-talo ja Suomen Lontoon Instituutti](#)
- [Naisiin ja tyttöihin kohdistuvan ihmiskaupan vastainen työ / FinnWID – Naiset kehitystyössä ry](#)
- [Toimiston yhdenvertaisuussuunnitelma / Globaalikeskus](#)
- [Maahanmuuttajataustaiset naiset toimintakauden päätavoitteisiin / Helsingin Demarinasaiset](#)
- [Gemma-hanke siirtolais- ja vähemmistötaustaisten naisten kokemasta väkivallasta / Helsingin Diakonissalaitoksen Hirundo-päiväkeskus](#)
- [Maahanmuuttajanaisten kotoutumista edistävä Naiset yhdessä liikkumaan -hanke / Helsingin kaupungin liikuntavirasto](#)
- [Lista sadasta tasa-arvotekosta joilla on viime vuosina edistetty sukupuolten tasa-arvoa Helsingissä / Helsingin kaupunki](#)
- [Konsertti seksuaalisesta itsemääräämisoikeudesta / Helsingin poliisilaitos](#)
- [Puheenvuoroja tasa-arvosta yliopistoyhteisössä -videosarja / Helsingin yliopisto, tasa-arvotoimikunta](#)
- [Keskustelutilaisuus kunniaan liittyvästä väkivallasta / Historioitsijat ilman rajoja Suomessa ry](#)
- [Ryhtyminen UN Womenin kuukausilahjoittajaksi / Hämeenlinnan Tarmon yleisurheilujaosto](#)
- [Maailmalla menestyneiden johtajanaisten tapaamisia mahdollistava verkosto / International Women's Forum \(IWF\) Finland ry](#)
- [Sata rintaa -taideinstallaatio / Isabella Chydenius ja Ellen Rajala](#)
- [Teknisen alan esitleminen tytöille yhteistyössä Abloy Oy:n Joensuun tehtaan kanssa / Joensuun kaupunki](#)
- [Suomi 100 Venlojen juhla viesti ja Jukolan viestin kilpailunjohtajana ensimmäistä kertaa nainen / Joensuu-Jukola 2017](#)
- [Judomimit-yhteisö, syrjinnän ehkäisyyn keskittyvät työpajat ja naisten judon suurleiri / Jigotai-seuran judojaos](#)
- [Kesyttämätöntä kauneutta -video / Kalevala Koru](#)
- [Naiset meillä ja muualla -seminaari / Kalevalaiset Naiset ry](#)
- [Naiserityiset ryhmät kotona lasten kanssa olevien maahanmuuttajanaisten kotoutumisen lisäämiseksi / Kansalaisopistojen liitto](#)
- [Hyvinvointi- ja ulkoilutapahtumat sekä ikääntyneiden naisten auttaminen päivittäisissä toiminnoissa ja digitaalisissa / KD Naiset](#)
- [Puolueen ensimmäinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusohjelma / KD Naiset](#)
- [Naisjohtajat esiin -kampanja / Kuvasuunnittelu- ja Agentuuritoimisto Keksi Oy](#)
- [Tasa-arvosuunnittelu-työkalu / KivaQ](#)
- [Perheet ja työelämä -asiakirja / Kokoomuksen Naisten Liitto](#)
- [Maksuton lakineuvonta sateenkaariväelle / Lakimiesliitto](#)
- [Toimet naisten ja tyttöjen itsenäisen asioinnin edistämiseksi / Maahanmuuttovirasto](#)
- [Heikoilla jäillä -dokumenttielokuva naisten urheilusta / Mahla Films Oy](#)

- [Tytöiden tekemää väkivaltaa ehkäisevä Keijun varjo -hanke / Maria Akatemia ry](#)
- [Yhden tasa-arvoteknisen esittely jokaiselta toimivuodelta / Marttaliitto ry](#)
- [Maahanmuuttajataustaisille naisille suunnattu mielenterveysryhmä Monikulttuurikeskus Villa Victorin kanssa / Mielenterveyden keskusliitto](#)
- [Neuvokkaiden naisten kestävät konstit -hanke / Miina Sillanpään Säätiö](#)
- [Pakolaisnaisten jalkapallofestivaali / Monaliiku ry](#)
- [Verkkopalvelu väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneille maahanmuuttajataustaisille naisille useilla eri kielillä / Monika-Naiset liitto ry](#)
- [Tytöiden rohkaisu teknisille aloille kouluvierailuin / Mothers in Business MiB ry](#)
- [Sukupuolisensitiivisen kasvatuksen koulutusohjelma päiväkotien henkilöstölle / Naisasialiitto Unioni](#)
- [Yhteiskunnallisen vaikuttamisen mentorointikahvila / Naisjärjestöt yhteistyössä – NYTKIS ry](#)
- [Tytöille suunnatut Bella-ryhmät / Naistenkartano ry](#)
- [Verkkovertaisryhmä väkivaltaa kokeneille transfeminiineille / Naisten Linja Suomessa ry ja Setan Transtukupiste](#)
- [Haaste urheilun lajiliitoille päätöksenteon ja valmennuksen tasa-arvon lisäämiseksi Olympiakomitean ja Paralympiakomiteakomitean kanssa / Opetus- ja kulttuuriministeriö](#)
- [Sosiaalisen median #AllMaleSports -kampanja / Opiskelijoiden Liikuntaliitto \(OLL\) ry](#)
- [Sinä osaat! -verkosto / Oulun ammattikorkeakoulu ja KoulutusAvain Oy](#)
- [Vuositainen tasa-arvoista liikuntakulttuuria edistävä tunnustuspalkinto / Oulun kaupungin liikuntapalvelut](#)
- [Tasa-arvokysely kaupunkilaisille kaupungin palveluista / Oulun kaupunki](#)
- [Rauha, tasa-arvo ja ihmisoikeudet -yleisötilaisuus / Oulun seudun Nytkis, Suomalaisen Naisliiton Oulun osasto ry ja Oulun Naisunioni](#)
- [Lukion ainevalinnat ja tasa-arvo -selvityshanke / Oulun yliopisto](#)
- [Seminaari yhdenvertaisuudesta ja tasa-arvosta pelastustoimessa / Pelastusalan naisverkosto](#)
- [Naisten tuomaritoimintaan osallistumisen vahvistaminen / Pesäpalloliitto](#)
- [Girls takeover -tempaus tyttöjen päivänä 11.10.2017 / Plan International Suomen lastenhallitus](#)
- [Olohuonediologit poikien kasvun ja hyvinvoinnin tukemisesta / Poikien Talo](#)
- [Feministinen kesä -näyttely / Pro Artibus -säätiö](#)
- [Sukupuolten tasa-arvo vuoden teemana / Puolueiden kansainvälinen demokratiayhteistyö – Demo](#)
- [Tutkimus asepalvelusta suorittavien naisten tasa-arvokokemuksista ja toimenpiteet sen perusteella / Puolustusvoimat](#)
- [Toimipisteen avaaminen Rovaniemelle / Raiskauskriisikeskus Tukinainen](#)
- [Seminaari naisiin kohdistuvasta väkivallasta / Ranskan instituutti Suomessa](#)
- [Selvitys tasa-arvon toteutumisesta vammaisjärjestöjen päätöksenteossa / Rusetti - Vammaisten naisten valtakunnallinen yhdistys ry](#)
- [Omaishoitajien mentorointihanke Kainuussa / Sairaanhoidajaliitto ja Omaishoitajat ja läheiset -liitto](#)
- [Selvitys turvallisuuden tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta ja toimenpiteet sen perusteella / Sisäministeriö](#)
- [Selvitys lähisuhteiden väkivallan kustannuksista Suomessa / Sosiaali- ja terveysministeriö ja ministeri Annika Saarikko](#)
- [Selvitys liikuntavuorojen jakautumisesta sukupuolten kesken / Sosiaali- ja terveysministeriö](#)
- [Anonyymin työnhaun kokeilu / Sosialidemokraattiset Nuoret](#)
- [Historiikki yhdistyksen 110-vuotisesta toiminnasta / Suomalainen Naisliitto ry](#)
- [Selvitys suomalaisten ammattiteatteriohjaajien sukupuolijakaumasta / STOD - Suomen teatteriohjaajat ja dramaturgit ry](#)
- [100 tasa-arvotekoa -hankkeen konsepti-idean levittäminen kansainvälisissä verkostoissa / Suomen Akateemisten Naisten Liitto - Finlands Kvinnliga Akademikers Förbund ry](#)
- [Lukutaidon ja suomen kielen opetusta maahanmuuttajille eri puolilla Suomea / Suomen Akateemisten Naisten Liiton Luetaan yhdessä -verkosto](#)
- [Lajin termistön uudistaminen sukupuolineutraalimmaksi / Suomen Amerikkalaisen Jalkapallon Liitto ry](#)
- [Kahden vuoden välein jaettava tasa-arvopalkinto / Suomen evankelis-luterilainen kirkko](#)
- [100 jääkiekkotapahtumaa tytöille / Suomen Jääkiekkoliitto](#)
- [Kuntien haastaminen allekirjoittamaan Eurooppalainen tasa-arvon peruskirja / Suomen Keskustanaiset](#)
- [Ensi- ja turvakotien asiakkaiden tukeminen / Suomen Kosmetologien Yhdistys](#)

- [Tasa-arvo ajan tasalle -opas ja suositus kunnille sitoutua Eurooppalaiseen tasa-arvon peruskirjaan / Suomen Kuntaliitto](#)
- [Kuntien haastaminen ilmaisen ehkäisyn tarjoamiseen / Suomen Kätilöliitto](#)
- [Pilottihanke Tansaniassa syrjäytymisvaarassa olevien ja prostituutiota harjoittavien nuorten naisten auttamiseksi / Suomen Lähetysseura](#)
- [Haaste ottaa nuoret naiset huomioon päätöksentekijöinä / Suomen NNKY-liitto](#)
- [Johtaa kuin nainen -hanke / Suomen Olympiakomitea](#)
- [Naiset Jalkapallojohtajina -koulutusohjelma / Suomen Palloliitto](#)
- [Reilu Peli -työkirja / Suomen Ratsastajainliitto](#)
- [Yksi tasa-arvoteko joka viikko / Suomen UN Women](#)
- [Itse tehty arki -taidehanke / Suomen Valkonauhaliitto](#)
- [Valmentaa kuin nainen -hanke / Suomen Valmentajat ja palloilun lajiliitot](#)
- [Tytttöjen Tie Tähtiin -liikuntakokeilutapahtumat / Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta VAAU ry ja Suomen Paralympiakomitea](#)
- [Urheilu voimaannuttajana -paneelikeskustelu / Suomen Voimisteluliitto](#)
- [Suomalaisnaiset YK:ssa kautta aikojen -valokuvanäyttely / Suomen YK-liitto](#)
- [Sokkorekrytointi / Suominen Oyj](#)
- [Feminism så in i Norden -seminaari / Svenska Kvinnoförbundet](#)
- [Tasa-arvopäivien järjestäminen pääkaupunkiseudun ulkopuolella / Tasa-arvotiedon keskus \(Terveyden ja hyvinvoinnin laitos\)](#)
- [Plan F – parempaa talouspolitiikkaa -seminaari / Tasa-arvovaje-hanke](#)
- [Raskaussyrjinnän vastainen kampanja / Tasa-arvoaltuutettu](#)
- [Raskaussyrjinnän vastainen kampanja / Tehy](#)
- [Historian suurnaisia -sarja / Tehy-lehti](#)
- [Tasan yhdessä -työkalu / Sosiaalisen osallisuuden edistämisen koordinaatio – Sosiaalisen osallisuuden edistämisen koordinaatio – Sokra](#)
- [Maahanmuuttajat ja monikulttuurisuus -verkkosivujen tasa-arvotieto / Terveyden ja hyvinvoinnin laitos](#)
- [Tasa-arvoa koskevan tilastotiedon saatavuuden ja näkyvyyden parantaminen / Tilastokeskus](#)
- [OMAKUU-sovellus / Tunne rintasi ry](#)
- [Rintojen omatarkkailuohjeet monella eri kielellä / Tunne Rintasi ry ja Monika-Naiset liitto ry](#)
- [Rajojen rikkojat -julkaisusarja / Työ- ja elinkeinoministeriö](#)
- [Julistautuminen feministiseksi järjestöksi ja siihen liittyvät toimenpiteet / Työväen sivistysliitto](#)
- [Ulkoministeriö:](#)
 - [Ulkoministeri Soinin liittyminen EU:n tasa-arvoinstituutin naiseen kohdistuvan väkivallan vastaiseen White Ribbon -kampanjaan](#)
 - [Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Mykkänen ei osallistu Suomea edustaessaan paneelisiin, joissa on edustettuna pelkästään yhtä sukupuolta](#)
 - [Naisten asemaa parantavien hankkeiden tukeminen Vietnamin ja Afrikan maissa / Aasian, Afrikan ja Amerikan viestinnän yksikkö](#)
 - [Vastuumaissa menestyneiden suomalaisten miesten ja naisten henkilökuvien julkaiseminen / Abu Dhabin -suurlähetystö](#)
 - [Ydinvoima-alan naisverkosto / Abu Dhabin -suurlähetystö](#)
 - [Tasa-arvoa sekä naisten ja tyttöjen voimaannuttamista edistävä koodibussihanke Nigeriassa ja Ghanassa / Abujan-suurlähetystö](#)
 - [Kehitysyhteistyön maaohjelma, jossa vahvistetaan naisten oikeustietoisuutta ja maanhallintaoikeuksien toteutumista / Addis Abeban -suurlähetystö](#)
 - [Maaohjelman päätös nostaa naisten ja tyttöjen tarpeet keskeisiksi vesipalvelujen suunnittelussa / Addis Abeban -suurlähetystö](#)
 - [Naisten ja haavoittuvien ryhmien erityistarpeisiin räätälöidyn rahoitusjärjestelmän vaatiminen maaohjelmaan / Addis Abeban -suurlähetystö](#)
 - [Yhteistyö opetussektorin kanssa yläastetta käyvien tyttöjen osuuden kasvattamiseksi / Addis Abeban -suurlähetystö](#)
 - [Verkosto rauhanvälittäjänaishille Afrikan Unionissa / Addis Abeban -suurlähetystö](#)
 - [Tasa-arvokoulutus kaikkien hankkeiden toimijoille / Addis Abeban -suurlähetystö](#)
 - [Yrittäjän naisten sekä UN Womenin Kenian maaohjelman ja naisten poliittisen osallistumisen tukeminen/ Afrikan sarven ja itäisen Afrikan yksikkö](#)
 - [Sukupuolten tasa-arvon toteutumisen parantaminen teksteissä ja kuvituksissa / Ajankohtaisviestinnän yksikkö](#)
 - [Algerin parlamentin valtuuskunnan vierailu Suomeen liittyen naisten äänioikeuden 110-vuotisjuhlaan / Algerin-suurlähetystö](#)

- Yhteistyö UNFPA:n ja UNDP:n kanssa Algerian solidaarisuus-, perhe- ja naisasioiden ministerin Mounia Meslemin ja kansalaisjärjestöjen työn tukemiseksi / Algerin-suurlähetystö
- Tasa-arvon esittäminen teemaksi suurlähettiläskokoukseen / Alivaltiosihteeri (sisäiset ja ulkoiset palvelut)
- Sukupuolten tasa-arvoon liittyvien kysymysten sisällyttäminen yhä enemmän yksikön valmistelemiin asioihin / Amerikan ja Aasian osasto
- Tasa-arvokysymysten säännöllinen tarkastelu ja muu edistäminen / Amerikan ja Aasian osasto
- Tasa-arvotyön tukeminen kumppanimaissa / Amerikan ja Aasian osasto
- ART+FEMINISM -yhteistyö Ankaran modernin taiteen keskus CerModernin kanssa / Ankaran-suurlähetystö
- Juttusarja Suomen ensimmäisistä naiskansanedustajista Facebookissa / Ankaran-suurlähetystö
- Turkin kansalaisyhteiskunnan edustajien vaikuttajavierailu Suomeen / Ankaran-suurlähetystö
- Asekaupan ja sukupuoliperustaisen väkivallan yhteyksien korostaminen / Asevalvontayksikkö
- Tasa-arvotapahtuma Astanan maailmannäyttelyssä YK-järjestöjen edustustojen kanssa / Astanan-suurlähetystö
- Tasa-arvoa edistäneen henkilön tai tapahtuman kuukausittaiset esittelyt verkossa / Ateenan-suurlähetystö
- Osallistuminen UN Womenin Bangkokissa järjestämälle HeForShe -taideviikolle / Bangkokin-suurlähetystö
- Libanonilaisten naisten poliittisen osallistumisen tukeminen tavoitteena vahvistaa naisten asettumista ehdolle parlamenttivaaleissa 2017 / Beirutin-suurlähetystö
- He for She -kampanja ja tasa-arvoteman esillä pitäminen sosiaalisessa mediassa / Belgradin-suurlähetystö
- Jatkotoimet hankkeelle, jolla vahvistettiin naiskansanedustajien asemaa ja osaamista / Belgradin-suurlähetystö
- Juhlaseminaari teemalla "Mitä minä olen tehnyt tasa-arvon edistämiseksi ja mitä aion vielä tehdä" / Berliinin-suurlähetystö
- Tasa-arvon merkityksen Suomen historiassa nostaminen esiin sosiaalisessa mediassa / Brasilian-suurlähetystö
- Turn the World Orange -kampanjaan osallistuminen / Brasilian-suurlähetystö
- Juttusarja tasa-arvon virstanpylväistä Suomessa ja sukupuolikiintiöt Suomi 100 -vuoden juhlatilaisuuksiin kutsuille / Brysselin-suurlähetystö
- Yhteistyöhanke Unkarin kouluissa tyttöjen digilukutaidon kehittämiseksi / Budapestin suurlähetystö
- Rails Girls -koodauskoulutustyöpajan järjestämisen tukeminen / Buenos Airesin -suurlähetystö
- Suomalaisen tasa-arvomallin pitämistä yllä eri yhteyksissä viranomaisten, kansalaisyhteisön ja romanialaisen yleisön kanssa / Bukarestin-suurlähetystö
- Tuki Romanian viranomaisille, Punaiselle ristille ja kansalaisjärjestöille äitiyspakkauksen käyttöönottamiseksi Romanian köyhimmillä alueilla / Bukarestin-suurlähetystö
- She Leads -konferenssi / Canberran-suurlähetystö
- Kepan kanssa järjestettävä kansalaisjärjestöseminaari naisten aseman kehittymisestä / Dar es Salaamin -suurlähetystö
- Naisten työelämään osallistumisen mahdollisuuksia parantavien keinojen esilläpito / Dublinin-suurlähetystö
- Sukupuolinäkökulman ja erityisesti naisten ja tyttöjen huomioimisen edistäminen hankkeissa / Eteläisen Afrikan yksikkö
- Tasa-arvokysymysten huomioiminen johdonmukaisesti Suomen YUTP-linjauksissa ja EU:n globaalistrategian toimeenpanossa / EU:n yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikan yksikkö
- Naisten ja miesten tasavertainen käyttö asiantuntijoina viestinnässä ja paneeleissa / Eurooppa- ja lähialueviestinnän yksikkö
- Pätevien naisten kunniakonsuleiksi valitsemisen rohkaiseminen / Eurooppaosasto
- Pyrkimys tasapainottaa edustuston henkilöstön sukupuolijakaumaa / Haagin-suurlähetystö

- o Suomalaisen tasa-arvomallin esittely Haagin naissuurlähettiläsverkoston tilaisuuksien yhteydessä / Haagin-suurlähetystö
- o Työterveyslaitoksen toteuttama Työ@Elämä -esimiesvalmennus / Hallintopalvelut ja Taloussuunnittelu
- o Vietnamin uuden metsälain sukupuolivaikutusanalyysi / Hanoi-suurlähetystö
- o Keskustelu sukupuolinormeista ja sukupuolittuneista käytänteistä arjessa ja työyhteisön toiminnoissa / Ihmisoikeuspolitiikan yksikkö
- o Sukupuolten monimuotoisuuden liittyvä seminaari / Ihmisoikeuspolitiikan yksikkö
- o Tasa-vertaisen osallistumisen mahdollistaminen sisäisiin kokouksiin ja tapahtumiin / Ihmisoikeuspolitiikan yksikkö
- o Kansalaisjärjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa järjestettävä tapahtuma naisiin kohdistuvasta väkivallasta / Ihmisoikeustuomioistuin- ja sopimusasioiden yksikkö
- o Tasa-arvotemojen edistäminen kahdenvälisissä tapaamisissa sekä kehitysyhteistyöprojektien kautta / Itäosasto
- o Naisten päivän seminaari / Jakartan-suurlähetystö
- o UN Womenin Oranssit päivät -kampanjaan osallistuminen ja rahasumman kerääminen kampanjalle / Kaakkois-Euroopan yksikkö
- o Tasa-arvoa käsittelevä juhlatapahtuma / Kabul-suurlähetystö
- o Tuki naisten pääsyä koulutukseen ja poliittista osallistumista tukeville hankkeille / Kairon-suurlähetystö
- o Tuki Kansainvälisen rikostuomioistuimen (ICC) uhrirahastolle / Kansainvälisen oikeuden yksikkö
- o Osallistuminen YK:n kestävän kehityksen korkean tason poliittisen foorumin valmisteluun tasa-arvotavoitteen toimeenpanon suhteen / Kansainvälisen ympäristöpolitiikan yksikkö
- o Tasa-arvotyön korostaminen monenkeskisissä ympäristöpolitiikkaprosesseissa / Kansainvälisen ympäristöpolitiikan yksikkö
- o Ennakkoluuloja ja oletuksia sisältävien tapojen ja käyttäytymismallien tiedostaminen ja karistaminen työyhteisössä / Kansalaispalveluiden osasto
- o Edustuston aidan maalaaminen tasa-arvoteman mukaisesti piirustuskilpailun perusteella / Kathmandun-suurlähetystö
- o Evaluointi suomalaisen kehitysyhteistyön naisten ja tyttöjen aseman ja tasa-arvon edistämisestä / Kehitysevaluoinnin yksikkö
- o Johdon lupaus, että osaston järjestämissä tilaisuuksissa esiintyy aina sekä naisia että miehiä / Kehityspoliittisen osasto
- o Suomen kehityspolitiikan ja -yhteistyön tasa-arvo-osaamisen vahvistaminen koulutuksen ja ohjeistuksen avulla / Kehityspoliittisen osaston toimialapolitiikan yksikkö
- o Toimet naisten osuuden kasvattamisen eteen kansainvälisissä kehitysrahoituslaitoksissa / Kehitysrahoituslaitosten yksikkö
- o Kehitysmaiden naisten kuvaaminen täysivaltaisina kansalaisina ja aktiivisina toimijoina / Kehitysviestinnän yksikkö
- o Kehitystyön tasa-arvotilastojen kerääminen ja hyödyntäminen / Kehitysyhteistyön hallinto- ja oikeusyksikkö
- o Työllisyyttä ja pienyritystä kehittävä projektin tukeminen Tadžikistanissa / Keski-Aasian kiertävä suurlähettiläs
- o Naisten aseman ja vammaisten henkilöiden oikeuksien edistämisen huomioiminen määrärahoissa / Kiertävä suurlähettiläs Etelä-Kaukasiassa
- o Tasa-arvoon liittyvä seminaari alueen maissa / Kiertävä suurlähettiläs Etelä-Kaukasiassa
- o Naisyrittäjyyden tukeminen Seed Forumin naisyrittäjyysohjelman kautta / Kiovan-suurlähetystö
- o Hyväntekeväisyysjääkiekko-ottelun tulojen lahjoittaminen naisten asemaa edistävän kansalaisjärjestön toimintaan / Kuala Lumpurin -suurlähetystö
- o YK:n päätöslauselman 1325 *Naiset, rauha ja turvallisuus* -teeman aktiivinen esillä pitäminen mm. EU-CELAC-huippukokouksessa / Latinalaisen Amerikan ja Karibian yksikkö
- o Sukupuolittunutta väkivaltaa käsittelevä miniseminaari ja osallistuminen muihin tasa-arvotilaisuuksiin / Liman-suurlähetystö
- o Kumppanuustoimet paikallisen hyväntekeväisyysjärjestön kanssa portugalilaisen äitiyspakkauksen lanseeraamiseksi / Lissabonin-suurlähetystö

- Suomen naisten äänioikeuden ja ehdokaskelpoisuuden juhlistaminen yhteistilaisuudella Portugalin parlamentin kanssa / Lissabonin-suurlähetystö
- Women of the World -festivaaliin osallistuminen Lontoossa ja Tampereella / Lontoon-suurlähetystö
- Naispuolisille yrittäjille ja johtajille suunnattu pitchaustapahtuma / Los Angelesin-pääkonsulaatti
- Naistenpäivän tapahtumaan osallistuminen esitellen Suomen kehityspolitiikan tasa-arvotavoitteita / Lusakan-suurlähetystö
- Rahoitus UN Womenin, Maailman ruokaohjelman ja Unicefin Käsi kädessä -ohjelmalle / Lähi-idän ja Pohjois-Afrikan yksikkö
- Sukupuolten tasa-arvon ylläpito työyhteisössä / Lähi-idän ja Pohjois-Afrikan yksikkö
- Tasa-arvoaiheisen materiaalin tuottaminen maakuvaviestinnän kanaviin / Maakuvayksikkö
- Tasa-arvoaiheinen seminaari eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan Espanjan-vierailun yhteydessä / Madridin-suurlähetystö
- Maanviljelijänaisten tukeminen, opetussektorin tasa-arvokoulutus ja konferenssi YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmasta 1325 ja naisten roolista konfliktien ehkäisyssä / Maputon-suurlähetystö
- Sustainability and Gender Equality -tapahtuma pääpuhujanaan presidentti Tarja Halonen / Méxicon-suurlähetystö
- Tytöille suunnatut tapahtumat Faces and Laces -katutaidefestivaalin yhteydessä / Moskovan-suurlähetystö
- Tasa-arvon ja vähemmistöjen oikeuksien käsittely useissa tapahtumissa / Murmanskin-toimipiste
- Tasa-arvoon, päätöslauselma 1325:n toimeenpanoon, naisiin kohdistuvaan väkivaltaan ja naisjohtajuuteen liittyvät tapahtumat ja projektit toimintamaissa ja YK:lla / Nairobin-suurlähetystö
- Henkilökunnalle intialaisen tasa-arvoasiantuntijan vetämä workshop / New Delhin -suurlähetystö
- Seminaari naisten asemasta Intian työmarkkinoilla / New Delhin -suurlähetystö
- Työyhteisön myöntämät palkinnot tasa-arvoa erityisen hyvin edistäville kollegoille / New Delhin -suurlähetystö
- Suomalaisen naisyrittäjyyden esille nostaminen ja tähän liittyvän tapahtuman järjestäminen New Yorkin kaupungin kanssa / New Yorkin pääkonsulaatti
- Tasa-arvoasioiden esiintuominen osana Kyproksen rauhanprosessia / Nikosian-suurlähetystö
- Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen perhe- ja puolisosopimuksilla / Oikeuspalvelu ja EU- ja valtiosopimusosikeudenyksikkö
- Viestintä Tyyne Leivo-Larssonin (Suomen ensimmäinen naispuolinen suurlähettiläs) perintöön pohjaten / Oslon-suurlähetystö
- Kuukausittain suomalaisen tasa-arvon virstanpylvään esittelevä tasa-arvokampanja sosiaalisessa mediassa / Ottawan-suurlähetystö
- Tasa-arvoaspektien parempi huomioiminen ja asennemuutoksen edistäminen yhteistyökumppanien toiminnassa / Pariisin-suurlähetystö
- Äitiyspakkausta Karjalan tasavallan sosiaali- ja terveysalan toimijoille esittelevä tilaisuus / Petroskoin-toimipiste
- Suomen Pietarin-instituutin julkaiseman teoksen *Naisantologia – suomalaiset naiset Venäjällä* hankkiminen lahjakirjaksi / Pietarin-pääkonsulaatti
- Naisten asemaa yrity maailmassa koskeva seminaari yhdessä Tshekin pohjoismaisen kauppakamarin kanssa / Prahan-suurlähetystö
- HeForShe -kampanjaan osallistuminen ja yhteispohjoismaisen some-kampanjan pitäminen tasa-arvotyöstä Etelä-Afrikassa / Pretorian-suurlähetystö
- Päätöslauselmaa 1325 toteuttavan hankkeen tukeminen perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisemiseksi / Pristinan-suurlähetystö
- Paikallisen naisjärjestön vähemmistöjen oikeusturvaa parantavan hankkeen tukeminen ja sukupuolten välistä tasa-arvoa koskevan keskustelun järjestäminen / Pristinan-suurlähetystö
- Tasa-arvoaiheinen vierailu Suomessa toimiville suurlähettiläille / Protokollapalvelut
- Tasa-arvoteman esiin nostaminen valtiolivierailuiden yhteydessä / Protokollapalvelut
- Toimintaan tarkoitettua vapaaehtoismäärärahan kohdentaminen pääosin naisten oikeuksien edistämiseen / Pysyvä edustusto Euroopan neuvostossa

- o Gender-neuvonantajan lähettäminen Euroopan neuvoston Kiovan-toimistoon / Pysyvä edustusto Euroopan neuvostossa
- o Suurlähettiläs Hakalan henkilökohtainen sitoutuminen tasa-arvon edistämiseen Gender Champions -hankkeessa / Pysyvä edustusto Genevessä
- o Vähintään kaksi yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa käsittelevää tapahtumaa / Pysyvän edustuston Genevessä
- o Sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisen toteutumisen seuraaminen OECD:n työssä / Pysyvä edustusto OECD:ssä
- o Liittyminen International Gender Champions -aloitteeseen / Pysyvä edustusto YK:ssa
- o Naisten ja tyttöjen asemaa käsittelevän seminaarin järjestäminen yhteistyössä palestiinalaishallinnon ja paikallisten kumppaneiden kanssa / Ramallahin-suurlähetystö
- o Kuukausittaisen henkilökuvan julkaiseminen suomalaisesta tai islantilaisesta naisesta, joka on historian tai nykyajan merkkihenkilö / Reykjavikin-suurlähetystö
- o Naisten koulutuksen ja toimintaedellytysten parantaminen Saudi-Arabiassa, saudiarabialaisia opettajanaisia koulutuksessa Suomessa 2017 / Riadin-suurlähetystö
- o Naisiin ja tyttöihin kohdistuva ja perheväkivaltaa käsittelevä seminaari yhdessä Marta-järjestön kanssa / Riian-suurlähetystö
- o Sitoutuminen siihen, että edustuston järjestämissä tilaisuuksissa ei nähdä all-male -paneeleita / Rooman-suurlähetystö
- o Women in Tech -tapahtuma / Singaporen-suurlähetystö
- o Tiedon levittäminen koulutusjärjestelmän innovaatioista ja mahdollisuuksista bulgarialaisten järjestöjen kanssa / Sofian-suurlähetystö
- o Etelä-Korean tasa-arvoministeriön ja Pohjoismaiden suurlähetystöjen kesken solmittu yhteistyöasiakirja ja tasa-arvon edistäminen sen pohjalta / Soulin-suurlähetystö
- o Tasa-arvoaikutusten arviointi valitulla Suomen ulkopolitiikan osa-alueella / Suunnittelu- ja tutkimusyksikkö
- o Eduskunnan ja Riigikogun kansanedustajanaisten yhteentuoaminen ja naisverkoston perustaminen Riigikoguun, tasa-arvokeskustelujen tuominen kouluihin, yritysten naisjohtajien mentorointi / Tallinnan-suurlähetystö
- o Johdon toimet henkilöstön etätyömahdollisuuksien edistämiseksi / Taloudellisten ulkosuhteiden osasto
- o Kauppapolitiikan yksikön päätös nostaa tasa-arvo keskeiseksi teemaksi kauppaa tukevassa yhteistyössä / Taloudellisten ulkosuhteiden osasto
- o Kaksikäyttötuotteiden valvontalistojen suomenkielisten termien tarkistaminen tavoitteena sukupuolineutraalit käsitteet / Taloudellisten ulkosuhteiden osasto
- o Tasa-arvoon keskittyminen ulkoministeriön talousarvioesityksien käsittelyssä / Talousyksikkö
- o Silloinen tasa-arvosuurlähettiläs Lammila pääpuhujana tasa-arvokonferenssissa, jossa julkistettiin kirja Gender Equality and Gender Issues in Israel / Tel Avivin -suurlähetystö
- o Naisten aktiivista työelämään osallistumista ja suomalaista perhepolitiikkaa käsittelevä seminaari / Tokion-suurlähetystö
- o Tunisialaisten virkamiesnaisten kapasiteetin vahvistaminen rahoittamalla kumppanuushanketta / Tunisin-suurlähetystö
- o Henkilöstön tukeminen koulutuksilla seksuaalisesta häirinnästä selviytymiseksi / Tunisin-suurlähetystö
- o Naiset ja ilmastonmuutos ja 1325 -tematiikkojen sekä mm. Suomen tasa-arvoisen koulutuksen ja teknologiakasvatuksen esillä pitäminen / Washingtonin-suurlähetystö
- o Tasa-arvo prioriteettina Etyj-rekrytoinnissa ja Etyj-hankerahoituksessa / Wienin-suurlähetystö (Etyj-delegaatio)
- o Sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisen painottaminen Etyjin toiminnassa / Wienin-suurlähetystö (Etyj-delegaatio)
- o Gender Champions -verkoston ehdottaminen Wieniin ja Itävallan haastaminen mukaan siihen / Wienin-suurlähetystö
- o Tunnetun itävaltalaisen haastaminen isyyskuukauden pitoon / Wienin-suurlähetystö
- o Suomalaisen äitiyspakkauksen esitleminen maan sosiaali- ja terveystieteille sekä kansalaisyhteiskunnalle / Vilnan-suurlähetystö
- o Kansalaisyhteiskuntatoimijoiden koulutus- ja verkostoitumiskonferenssi naisia ja lapsia koskevasta politiikasta / Windhoekin-suurlähetystö
- o Naisten osallistumisen edistäminen Myanmarin rauhanprosessissa yhteisen rauhanrahaston sukupuolitietoiseen budjetointiin vaikuttamalla / Yangonin-yhteystoimisto

- Naisten roolin ja gender-näkökulman huomioiminen rauhanprosesseissa YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1325 mukaisesti / YK- ja yleisten globaaliasioiden yksikkö
- Sivutapahtuma YK:n yleiskokouksessa seksuaali- ja lisääntymisterveydestä ja -oikeuksista / YK:n kehityskysymysten yksikkö
- Kroatian instituutioiden haastaminen 100 tasa-arvotekoon / Zagrebin-suurlähetystö
- Sukupuolten yhteiskunnallista tasa-arvoa käsittelevä tapahtuma / Zagrebin-suurlähetystö
- [Kansainvälinen tasa-arvopalkinto Gender Equality Prize / Valtioneuvosto](#)
- ["Miehet ja naiset Vantaalla" -julkaisu, jolla tietopalveluyksikkö vahvistaa tietotuotantonsa sukupuolinäkökulmaa / Vantaan kaupunki](#)
- [Viestinnän tehostaminen lähisuhdeväkivallasta ja tukea tarjoavista tahoista / Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveydenhuolto](#)
- [Palkka-avoimuus nyt! -kampanja / Vasemmistonaiset](#)
- [Työllisyyttä edistävä ja työnhaun sukupuolistuneisuutta tutkiva toiminta Kotkassa / WeAll-tutkimushanke](#)
- [Jousto ja valinnanvapautta perheille -perhepolitiikkakokonaisuus / Vihreä liitto rp](#)
- [#100suvausta-kampanja / Vihreät Naiset ry](#)
- [Mentorointiohjelma audiovisuaalisella alalla työskenteleville naisille / Women in Film and Television WIFT Finland ry](#)
- [Tuki Nepalissa nuorten seksuaaliterveyspalveluiden parantamiseksi / Väestöliitto](#)
- [Perheystävällinen työpaikka -ohjelma / Väestöliitto](#)
- [#Työpaikantasaarvo-somekampanja tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisestä työpaikoilla / Yhteiskunta-alan korkeakouluopettajat ry](#)
- [Kartoitus sukupuolten välisen tasa-arvon toteutumisesta urheilusisällöissä ja toimet sen pohjalta / Yle](#)
- [Tasa-arvon historia -video / Yle, Tampere-talo, valtioneuvoston kanslia ja WOW Finland](#)
- [Mentorointiohjelma eri alojen naisille / Zonta International Piiri 20](#)

LIITE 4 Keskusliiton edustukset muissa järjestöissä / edustajat vuosikokouksissa

Tasa-arvoasiain neuvottelukunta TANE

- TANE: asiantuntijajäsen Terhi Heinilä, varalla Anniina Vainio / Anni Hyvärinen
- Sukupuoli, talous ja valta -jaosto: Terttu Utriainen, varajäsen Anniina Vainio / Anni Hyvärinen
- Kunta- ja itsehallintoaluetyöryhmä: Terhi Heinilä, varajäsen Riikka Vacker
- Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta -työryhmä: Elina Palola, varajäsen Anniina Vainio / Anni Hyvärinen
- Kuntavaalityöryhmä: Anniina Vainio

Naisjärjestöt Yhteistyössä- Kvinnoorganisationer i Samarbete NYTKIS ry

1. edustaja (äänivaltainen) Riikka Vacker
2. edustaja Pia Öhman
3. edustaja Katariina Heikkinen
4. edustaja Sonja Raunio

NJKL:n edustajana Nytkis ry:n hallituksessa Terhi Heinilä varsinaisena jäsenenä. Järjestösihteeri Anniina Vainio varajäsenenä 2.6.2017 saakka, 5.6.2017 alkaen järjestösihteerin sijainen Anni Hyvärinen.

Suomen UN WOMEN – Finlands UN WOMEN

Päivi Nikkilä, varalla Elina Suonio-Peltosalu

Suomen YK-liitto

Riikka Vacker

Väestöliitto (vuosivaltakirjalla)

varsinaiset edustajat Millariikka Rytönen, Elina Palola
varaedustajat Liisa Ketolainen ja Anniina Vainio

Mandaattiedustukset

Maanpuolustusopetuksen neuvottelukunta MONK

Eva Biaudet varsinainen jäsen, Terhi Heinilä varajäsen
Neuvottelukunta järjesti kaksi kokousta, joista toinen oli sähköinen.

Suomi100-valtuuskunta

Terhi Heinilä 9/2014 –

Naisjärjestöjen Keskusliitto osallistui valtuuskunnan kahteen kokoukseen ja muuhun yhteistyöhön. Naisjärjestöjen Keskusliiton pääsihteeri Terhi Heinilä ja projektipäällikkö Liisa Ketolainen osallistuivat valtakunnalliseen Suomi 100 juhlaan Ouluhallissa, Oulussa 2.12.2017. Pääsihteeri osallistui talvisodan muistomerkin paljastustilaisuuteen Helsingin Kasarmitorilla 30.11.2017 ja pääministeri Juha Sipilän 8.12.2017 Säätytalolla johtamaan Kohti seuraavaa sataa -tapahtumaan, jossa järjestöt pääsivät kertomaan oman näkemyksensä siitä, mitkä ovat Suomen keskeiset kysymykset 2020-luvulla.

LUMA-neuvottelukunta

NJKL:n hallituksen pitkäaikainen jäsen **Annamaija Eskola** valittiin nk. Suomen LUMA-keskuksen neuvottelukuntaan (luonnontieteet ja matematiikka).

TASOVA-ohjausryhmä, Terhi Heinilä

Tasa-arvotiedon keskus, asiantuntijaryhmä: Terhi Heinilä, jäsen

International Working Group on Women and Sport (IWG), johtoryhmä: Terhi Heinilä, Co-Opted Member

LIITE 5 Keskeisimmät tilaisuudet jäsenjärjestöille ja sidosryhmille

- **Toimittajainfo** kuntavaalitavoitteiden edistämisestä 28.2.2017 Hotelli Helkassa
- NJKL osallistui **Ihmisoikeusliiton viestintäkampanjaan Stop! Päätepysäkki syrjinnälle** julkisessa liikenteessä viikoilla 7 ja 8. Yhteistyökumppaneina olivat HSL ja HKL.
- **Kaduilla, netissä, kotona – TURVASSA, Seminaari naisiin kohdistuvasta väkivallasta** 7.3.2017 Pikkuparlamentin auditoriossa, järjestäjinä ulkoministeriö, Naisjärjestöjen Keskusliitto, Naisten Linja ja eduskunnan naisverkosto. Noin 150 osallistujaa.
- **12. kansainvälinen Helvi Sipilä seminaari Empowered Futures – Sustainable Economies** (CSW-istunnon virallinen oheistapahtuma), 16.3.2017 YK, New York. Seminaarin koordinaattorina toimii Suomen Akateemisten Naisten Liitto (SANL), lisäksi mukana seminaarin yhteistyössä ovat aiemmin olleet NJKL, NYTKIS, Suomen UN Women ja Suomen NNKY-liitto. 100 osallistujaa.
- **Naisjärjestöjen sote-klinikka** 3.5.2017 Eurooppasalissa, 100 osallistujaa paikan päällä, striimin välityksellä seuranneita 55.
- **Uusia näkökulmia kuntien kilpailukykyyn -seminaari** Uudenmaan kunnille 12.5.2017, järjestäjinä 100 tasa-arvotekoa -hanke ja Työelämä 2020 Uudenmaan alueverkosto. Uusimaa-viikon kilpailukykypäivän päätapahtuma Pasilan Virastotalossa, noin 50 osallistujaa.
- **100 tasa-arvotekoa -kevätkatsaus** 31.5.2017 Ulkoministeriön Valopihalla, noin 80 osallistujaa.
- **Naisjärjestöt SuomiAreenassa 12.–14.7.2017**
 - NJKL mukana tasa-arvoteltan järjestelyissä 13.–14.7.2017
 - Torivartti ”Oho! Suomi ei olekaan tasa-arvoinen” yhdessä tasa-arvoasiain neuvottelukunnan kanssa 13.7.2017
 - ”Keinokohtuja ja muita utopioita? Tasa-arvotekoa nyt ja 100 vuoden päästä” -paneelikeskustelu yhdessä tasa-arvoasiain neuvottelukunnan kanssa 14.7.2017.
- **Naisjärjestöt haastavat 100 tasa-arvotekoa – Kuntaliiton tasa-arvoteko – seminaari** Kuntamarkkinoilla 14.9.2017.
- **Liikunnan 100 tasa-arvotekoa -starttitilaisuus** 21.9.2017 opetus- ja kulttuuriministeriössä
- **100 tasa-arvotekoa -kunniatoimikunnan kokous** eduskunnassa puhemiehen edustustilassa 25.10.2017, 38 osallistujaa
- **100 tasa-arvotekoa -juhlat** 10.11.2017 Helsingin yliopiston juhlasalissa, yhteensä noin 500 osallistujaa.
- **Keskustelutilaisuus perhevapaauudistuksesta THL:n tutkimuspäällikkö Minna Salmen johdolla** 20.11.2017 Tiedekeskus Heurekassa, järjestäjinä Naisjärjestöjen Keskusliitto ja Heureka, noin 90 osallistujaa.
- **Naisjärjestöjen Keskusliiton vuosikokous** 20.11.2017 Tiedekeskus Heurekassa, yhteensä 86 osallistujaa.
- **Ranskan instituutin seminaari naisiin kohdistuvan väkivallan lopettamiseksi** 24.11.2017 Eurooppasalissa, yhteistyökumppaneina mm. Naisjärjestöjen Keskusliitto, 100 osallistujaa.
- **Sinivalkoiset piikkarit -palkinnonjakotilaisuus** 15.12.2017 Smolnassa

LIITE 6 Naisjärjestöjen Keskusliitto Mediassa

Helsingin Sanomat nosti Naisjärjestöjen Keskusliiton seksuaalisen häirinnän vastaisen kannanoton näkyvästi esiin uutisoidessaan #dammenbrister-kampanjasta. Lisäksi presidenttiehdokaskyselymme on ottanut tuulta alleen, ja useat sanomalehdet ovat uutisoineet hiljattain presidenttiehdokkaiden näkemyksistä tasa-arvon haasteista. Myös 100 tasa-arvotekoa -juhlat ja siellä jaetut tunnustukset tasa-arvotekojen saivat mediahuomiota.

- **Yle** Nyheter 28.2.2017 puheenjohtaja Eva Biaudetin haastattelu
- **MTV** 8.3.2017 [Huomenta Suomi - Naiset aliedustettuina kuntavaaleissa](#), puheenjohtaja Eva Biaudet
- **Yle** 8.3.2017 [Ajantasa: Naistenpäivän saavutukset ja tavoitteet](#), pääsihteeri Terhi Heinilä ja varapuheenjohtaja Terttu Utriainen
- **MTV** 8.3.2017 [Tasa-arvotyöryhmän varapuheenjohtaja: Naisten asema työmarkkinoilla ikuisuusaihe](#)
- **Helsingin Sanomat** 9.3.2017 pääkirjoitus [Naisiin kohdistuva väkivalta on Suomen häpeäpilkku](#)
- **Yle** 3.5.2017: [Pääsihteeri Terhi Heinilä keskustelemassa Ajantasa-ohjelmassa Naisjärjestöjen sote-klinikan tiimoilta](#)
- **100 tasa-arvotekoa**
 - 31.5. [Liisa Ketolainen Yle Radio Suomen Ajantasassa](#)
 - 31.5. [Eva Biaudet Svenska Ylen pääuutislähetys A17:ssa](#)
 - 7.7. [Yle edistää tasa-arvoa urheilusisällöissään kolmella uudella tavalla](#)
 - 2.8. [Etelä-Suomen Sanomat: "Teot sukupuolten välisen tasa-arvon edistämiseksi saivat organisaatiot liikkeelle - "Suomen kohdalla kysytään, miksi tätä tarvitaan"](#)
 - 2.8. [Karjalainen: "Tasa-arvotekot saivat organisaatiot liikkeelle - sadasta teosta jo yli 80 kasassa"](#)
- **MTV** 14.7.2017 [Keinokohtuja ja muita utopioita? Tasa-arvotekoa nyt ja 100 vuoden päästä](#). SuomiAreenan paneelikeskustelu, Naisjärjestöjen Keskusliitto ja tasa-arvoasiain neuvottelukunta
- **Helsingin Sanomat** 29.11.2017: [Tuhannet suomenruotsalaiset naiset vastustavat seksuaalista häirintää – Kampanjan mukaan yhteisöä vaivaa vaikenemisen kulttuuri: "Kaikki tuntevat kaikki tai ainakin joku tuntee sen, joka on tehnyt rikkeen"](#)
- **Ilta-Sanomat** 27.11.2017: [Kysely presidenttiehdokkaille: Moni pitää työmarkkinoiden jakautumista tärkeänä tasa-arvohaasteena](#)
- **Turun Sanomat** 27.11.2017: [Moni presidenttiehdokas pitää työmarkkinoiden jakautumista tärkeänä tasa-arvohaasteena](#)
- **Satakunnan Kansan** 27.11.2017: [Presidenttiehdokkaat pitävät työelämäkysymyksiä keskeisenä tasa-arvohaasteena](#)
- **Keskisuomalainen** 27.11.2017: [Presidenttiehdokkaat pitävät työelämäkysymyksiä keskeisenä tasa-arvohaasteena](#)
- **Yle** 24.11.2017: ["Yksittäistapauksia": Naissotilaat kokevat syrjintää ja häirintää puolustusvoimissa – silti he purevat hammasta ja ottavat kaiken vastaan](#)
- **Yle** 10.11.2017: [Yle Urheilu palkittiin tasa-arvon edistämisestä](#)
- **Aamulehti** 10.11.2017: [Aamulehti palkittiin sukupuolineutraaleista ammattinimikkeistään: "Sillä on merkitystä, sanotaanko mies vai henkilö"](#)

- **Aamulehti** 10.11.2017: [Tasa-arvojärjestön johtaja vastaa neljään kysymykseen tasa-arvosta](#)